

Představení prioritních investičních akcí města:

Multifunkční hřiště | 2 |

Ocenění Křesadlo za rok 2020 putuje do Jeseníku | 5 |

Obnovení aktivit pro seniory / Univerzita třetího věku | 6 |

Jeseník se baví v letošním roce v čele s Jelenem | 9 |

Jeseník se baví se letos uskuteční v sobotu 7. srpna na Masarykově náměstí. Více na straně 9.

V letošním ročníku participativního rozpočtu se sešlo 39 návrhů občanů

V květnu byl vyhlášen další ročník jeseníckého participativního rozpočtu s názvem *Tvoříme Jeseník*. Poslat své návrhy, jak využít celkem jeden milion korun pro oživení města, mohli občané do 30. června. Celkem zaslali 39 návrhů, které budou v průběhu prázdnin posuzovány z hlediska proveditelnosti.

O projektech, které se nakonec budou realizovat, rozhodnou občané města v říjnovém hlasování. Předtím však pracovníci jednotlivých odborů a oddělení Městského úřadu Jeseník posoudí proveditelnost jednotlivých nápadů. Všechny předložené návrhy, které splní pravidla participativního rozpočtu, postoupí do veřejného hlasování. Návrhy, jež získají nejvyšší počet hlasů a jejichž náklady budou v součtu tvořit jeden milion korun, pak budou realizovány. „Opět jsem

překvapen, kolik skvělých nápadů se letos sešlo. Některé návrhy k posuzování ale nepostoupí, protože již nyní víme, že nesplnily některou z podmínek pravidel participativního rozpočtu,“ uvedl Tomáš Vlazlo, první místostarosta města Jeseníku.

Pilotní ročník participativního rozpočtu se uskutečnil v roce 2019 a mezi občany měl velký úspěch. Přihlášeno bylo více než 50 projektů, z nichž 25 postoupilo do veřejného hlasování. Vítězem se stal nápad na

pořízení laviček do letního divadla ve Smetanových sadech. Na druhém místě skončil projekt na okrašlení a oživení parku na náměstí Svobody. Třetí příčka patřila myšlence na zvelebení okolí okrasného rybníku, která zahrnovala opravu břehu, úpravu pěšiny a pořízení laviček u tohoto oblíbeného odpočinkového místa. Z celkového milionového rozpočtu bude opět vyčleněna menší částka na projekty na místní základní škole. Více o návrzích na www.tvorimejesenik.cz.

(lum)

Program T-expedice s významnými hosty

Hosty letošního ročníku *T-expedice*, tedy přehlídky mladých talentů v oblasti vědy, byli předseda Senátu Parlamentu ČR Miloš Vystrčil, senátoři Miroslav Adámek, Jiří Dušek a Ladislav Václavec, hejtmán Olomouckého kraje Josef Suchánek a krajský radní Jan Žůrek. Mimo témata vzdělávání a práce s nadanými žáky představilo město Jeseník i své investiční záměry.

Program zahájili v pátek 18. června studenti jeseníckého gymnázia ukázkou činnosti v oblasti robotiky. Poté se hosté přesunuli za studenty Střední průmyslové školy Jeseník, kde měli

možnost vyzkoušet si například práci s drony. Terénní bádání zažili s mladými a nadějnými vědci entomologické sekce *T-expedice*.

Pokračování na str. 2.

Otevření zrekonstruovaného Sálu rytířů jeseníckého muzea. Foto: MěÚ

Úvodník

Vážení spoluobčané, prázdniny jsou v plném proudu a já doufám, že si je užíváte. Věřím, že si najdete čas na odpočinek i na setkání s rodinou a kamarády.

Někteří naši spoluobčané si ale letní prázdniny určitě plánovali jinak. Mám na mysli lidi z jižní Moravy, kteří v několika minutách přišli o všechno. Tornádo, na něž se nikdo nemohl připravit, nadělalo obrovské škody na životech i na majetku.

Mezi obyvateli se zvedla obrovská vlna solidarity, která opět ukázala, že nám osudy ostatních nejsou lhostejné. Lidé přispěli desítky milionů a nebáli se přiložit ruku k dílu. My jsme všechna postižená města oslovili s nabídkou finanční pomoci. Města Lužice a Hodonín se ozvala, že naši nabídku využijí. Jsem ráda, že můžeme pomoci alespoň takto. Věřím, že to lidé na jižní Moravě zvládnou, a moc jim držím palce.

To, že podobné události nás mohou překvapit doslova z minuty na minutu, dokázala řeka Bělá, která v neděli 18. července během hodiny vystoupala až ke třetímu povodňovému stupni. Naštěstí vznikly jen materiální škody, ale vzpomínky na rok 1997 se při stoupající vodě vrátili.

Ještě bych vám na těchto řádcích chtěla odpovědět na jednu otázku, kterou v poslední době dostávám často: Co bude s domem, ve kterém sídlila městská policie? Na místě by mohl vzniknout komunitní dům s klubem a byty pro seniory, který by nabízel i základní služby. Vědět, že je o vaše rodiče postaráno, je pocit k nezaplacení. Doufám, že se vám tento záměr líbí.

Závěrem bych vám chtěla popřát, abyste si užili zbytek prázdnin a načerpali co nejvíce energie do dalších měsíců.

Vaše starostka
Zdeňka Blišťanová

Zastupitelstvo schválilo

❖ **Třetí změna rozpočtu.** Byly vyčleněny finanční prostředky na úpravu zeleně na ulici V Oblouku, na parkovací plochy na ulici Nerudova nebo například na rekonstrukci chodníku na ulicích Nábrežní a Lipovská.

❖ **Letní divadlo ve Smetanových sadech.** Předána budova včetně betonových laviček a přilehlých pozemkových parcel Městskému kulturnímu zařízení Jeseník k hospodaření, a to s platností od 1. července 2021. Areál letního divadla prošel v minulých dvou letech kompletní obnovou za vydatné pomoci dobrovolníků a soukromého donátora pana Pospíšila. Instalace laviček pak vychází z přání občanů, neboť se jednalo o vítězný návrh participativního rozpočtu *Tvoříme Jeseník 2019*. Prostory jsou připraveny pro konání nejružnějších akcí včetně promítání letního kina Pohoda.

❖ **Vzdělávání pedagogů.** Vzdělávání pedagogických pracovníků v Jeseníku bude zajišťovat Středisko volného času DUHA Jeseník. Pedagogové tak nebudou muset za dalším vzděláváním dojíždět až do Olomouce a školy uspoří finanční prostředky za cestovní výdaje a celodenní „suplování“. Dalším benefitem bezesporu bude, že učitelé se budou moci přímo podílet na sestavování programu nabídky dalšího vzdělávání, čímž se zvýší jejich profesní rozvoj. Podporu vzniku zařízení vyjádřil Krajský úřad Olomouckého kraje, Národní pedagogický institut a nyní i zastupitelstvo města.

❖ **Zasedání zastupitelstva.** Termíny jsou stanoveny na 16. září, 4. listopadu a 16. prosince.

Rada schválila

❖ **Podání žádosti o dotaci na vozidlo.** Podání žádosti Centra sociálních služeb Jeseník o dotaci IROP sociální infrastruktura REACT na devítimístné vozidlo s plošinou pro invalidní vozíky. Vozidlo pak CSS plánuje využívat pro domov se zvláštním režimem, pro denní stacionář a pro pečovatelskou službu. Zajišťovat jím chce dopravu klientů se sníženou pohyblivostí a těch, kteří potřebují doprovod.

❖ **Přijetí dotace z MAS.** Město přijalo dotaci ve výši 240 000 Kč za účelem částečné úhrady výdajů na obnovu náměstí Hrdinů, a to v rámci 5. výzvy MAS Vincenze Priessnitzke pro Jesenícko, o.p.s. Cílem projektu je z náměstí Hrdinů vytvořit atraktivní prostor, a to přidáním herního prvku (her malovaných na chodník) a obnovou venkovního mobiliáře, konkrétně laviček a odpadkových košů.

Představení prioritních investičních akcí: Multifunkční hřiště s ledovou plochou

Myšlenkou nového multifunkčního hřiště s ledovou plochou se vedení města Jeseníku intenzivně zabývá od podzimu 2019, a to ve spolupráci s místní průmyslovou školou, v jejíž blízkosti má hřiště vzniknout.

Impulzem byl špatný technický stav lázeňského kluziště, vysoké náklady na jeho provoz, ale i nefunkční rolba. „Umístění multifunkčního hřiště s ledovou plochou doplňuje další sportoviště v této části města, kde se již nacházejí městská sportovní hala, fotbalová hřiště a městské koupaliště s wellness. Hřiště bude navíc díky blízkému parkovišti i cyklostezce dobře dostupné,“ uvedl Václav Urban, místo-

starosta města Jeseník. Sportoviště o rozměrech 22 × 45 m bude v zimě sloužit jako ledová plocha a v létě na něm bude možné hrát basket, florbal, volejbal a další míčové sporty.

Záměr výstavby schválilo zastupitelstvo města v únoru loňského roku. Umístění hřiště je v souladu s vypracovanou koncepcí sportovišť na ulici Dukelská. V současné chvíli je vydáno pravomocné stavební povolení

záměru a byla zpracována a podána žádost o dotační prostředky. Na výstavbu multifunkčního hřiště s ledovou plochou přispěje také Olomoucký kraj, a to částkou jeden milion korun. Rozhodlo o tom krajské zastupitelstvo na svém červnovém zasedání. Realizace tohoto investičního záměru se dočkáme ještě v tomto roce.

Jiří Uher,
odbor investic a majetku

Program T-expedice s významnými hosty

Pokračování ze str. 1.

Poté společně zahájili poster konferenci nadaných žáků základních a středních škol v regionu. „Jsem velmi rádi, že pan předseda Senátu přijel do Jeseníku. Je to pro nás silný impuls, že naše město má podporu i v horní komoře Parlamentu České republiky,“ uvedla starostka města Jeseníku Zdeňka Blišťanová. T-ex-

pedice je vzdělávací a badatelský program pro nadané žáky ve věku třinácti až osmnácti let. Spočívá v zapojení dětí a jejich učitelů do badatelského procesu, a to v přírodních i humanitních vědách. Badatelská témata jsou vypisována pro každý rok zvlášť. T-expedici na Jesenícku pořádají Vlastivědné muzeum Jesenícka a Národní pedagogický institut ČR,

akci podpořilo město Jeseník. „T-expedici navštěvují pravidelně a podle svých zkušeností má projekt velký potenciál a přínos nejen v oblasti vzdělávání. Jsem rád, že kolegové senátoři přijali mé pozvání a osobně přijeli do Jeseníku podpořit šikovné studenty,“ uvedl senátor za Jesenícko a Šumpersko Miroslav Adámek.

(lum)

Předseda Senátu na návštěvě v Jeseníku

Významným hostem letošního ročníku T-expedice, tedy přehlídky mladých talentů v oblasti vědy, byl také předseda Senátu Parlamentu České republiky Miloš Vystrčil. Podle něj je T-expedice, kterou s podporou města Jeseník pořádá Vlastivědné muzeum Jesenícka a Národní pedagogický institut ČR, cestou, jak objevit talentované lidi, kteří mohou přispět k rozvoji naší země.

Konaly se v době, kdy jste působil jako středoškolský pedagog, akce podobné T-expedici a účastnili se jich vaši studenti?

Ano, pořádaly se různé soutěže a olympiády, kterých se mí studenti účastnili. Tehdy byla povinná maturita z matematiky a obecně se přírodovědným předmětům dávala větší preference. Myslím si, že studentů, kteří se zajímali o techniku, bylo relativně více. Na druhou stranu to mohlo být někdy i trošku z donucení – to dnes, podle mého názoru, není. Ve srovnání se současností mají podle mě dnešní studenti mnohem větší možnosti než v době,

kdy jsem učil. Zároveň je ale tolik lákadel, že se schopnosti studentů diverzifikují a třísti a lidí, kteří by se zabývali jenom roboty nebo jenom literaturou, je méně a méně.

V čem spatřujete přínos T-expedice?

T-expedice je jeden z nástrojů, jak lze objevit talentované lidi a podpořit je v rozvíjení intelektu a schopností. Mohou přispět k rozvoji naší země, pomoci nám stát se vyspělým státem s vysokou životní úrovní a přinést své zemi velké bohatství, například zlepšit zaměstnanost, životní prostředí, úroveň služeb a další.

Jak vzpomínáte na dobu, kdy jste byl pedagog?

S radostí. Učení mě vždy bavilo a čas se studenty je to nejlepší, co může člověk zažít. Kdyby nebylo roku 1989, do politiky bych nikdy nevstoupil. Tehdy jsem si uvědomil, že máme šanci postarat se, aby se socialismus a totalita nevrátily. Vystala zde určitá odpovědnost, z hlediska toho, že sametová revoluce proběhla úspěšně. Od zastupitele Telče, přes radního, starostu, náměstka hejtmána, hejtmána, potom člověka, který prohrál volby a znovu učil, až po předsedu Senátu jsem se politikou zabýval. Snažím

se tuto roli, kterou by měl politik nést, plnit.

Neuvažoval jste tedy někdy, že byste se vrátil k učení?

Až voliči budou chtít, abych v politice skončil, dají to najevo ve volbách. Myslím si, že jsem schopný se k učení vrátit a být šťastný. Nemám to tak, že bych nemohl dělat něco jiného než jen politiku, že by mě to nenaplnělo. Přesto by mě odchod trochu mrzel. Když něco děláte dlouho a jste pro to zapálený, je to pro vás jako droga. Pokud by vám nevadilo, že jste přišel o práci, asi jste ji ani neměl rád.

Jak se vám v Jeseníku líbí? Můžeme předpokládat, že se k nám zase brzy vrátíte?

Je tady krásně. Ta příroda, voda, čerstvý vzduch. V této souvislosti mě však napadá věta: „Vezmi si, co chceš, ale zaplat.“ Když máte tuto nádhru kolem sebe, platíte tím, že některé věci nejsou tolik dostupné a nejsou zde takové jako jinde. Vy ale nemůžete chtít všechno. Vždy je to otázka volby. A na vás, studentech a vaší samosprávě, je, abyste našli ty správné proporce. Je důležité, abyste v touze zlepšit infrastrukturu a služby nepřišli o to pro Jesenícko cenné, co se nám všem tak líbí.

Lucie Musialová

Ptejte se starostky: Dětské exekuce a co dělat, když je u kontejnerů nepořádek

Máte otázky, podněty nebo nápady týkající se fungování či rozvoje našeho města? Chcete něco vědět, změnit, opravit nebo zlepšit? Rádi byste poukázali na to, co se vám ve městě líbí nebo co se povedlo? Napište naši starostce Zdeňce Blišťanové na e-mailovou adresu dotazy@mujes.cz.

Dotaz pana Pavla:

„Kolik dětských exekucí je na území města Jeseník? A co na to říká město?“

Odpověď:

Na území města Jeseník neevidujeme žádnou dětskou exekuci. V případě dluhů z nájmu jde tento náklad vždy za rodiči nebo zletilými osobami jakožto pronajímateli. U místních poplatků je to podobné, dluhy se převádějí na rodiče. Pokud bychom se měli zabývat otázkou pokut, město eviduje tři případy, kdy mladistvým ve věku šestnácti až sedmnácti let byla uložena pokuta, která se pro neplacení a nereagování na opakované upomínky vymáhá exekučně.

Dotaz paní Zdenky:
„Kam může člověk zavolat, pokud je kolem kontejneru na textil nepořádek nebo je tento kontejner přeplněný?“

Odpověď:

Kontejnery na textil v Jeseníku provozuje společnost TextilEco na základě smluvního vztahu s městem. V případě, že je kolem kontejneru nepořádek nebo je přeplněný, se můžete obrátit přímo na technické služby (tel.: 737 258 523) nebo na odbor životního prostředí Městského úřadu Jeseník (tel.: 584 498 422), popřípadě také na Městskou policii Jeseník (tel.: 156). Všechny tyto složky spolu v otázce odpadů, respektive nepořádku v důsledku odpadů spolupracují.

Strážníci městské policie zachránili život zraněné seniorce a jejím sousedům

Strážníci Městské policie Jeseník přijali v neděli 20. června oznámení, že v bytovém domě na ulici Mahenova je slyšet volání o pomoc. Dveře bytu byly uzamčené, a proto strážníci vyšplhali na balkon a rozbili balkonové dveře. Hned při vstupu do bytu ucítili silný zápach plynu a na zemi našli zraněnou seniorku. Urychleně proto uzavřeli přívod plynu, ženě poskytli první pomoc a na místo přivolali zdravotnickou záchrannou službu. „Seniorka si vařila vodu na kávu a udělalo se jí nevolno. Při pádu na zem si poranila hlavu a nohu a nemohla vstát. Plynový hořák byl dlouhou dobu zapnutý

a plyn již byl v celém bytě,“ popsal situaci Pavel Reichl, strážník Městské policie Jeseník. Jelikož unikající plyn mohl způsobit neštěstí, strážníci zachránili nejen život zraněné ženě, ale s velkou pravděpodobností také zdraví a majetek okolních nájemníků.

(lum)

Poděkování jesenickým městským strážníkům za nalezení zatoulaného psa

Těší nás, že zde opět můžeme zveřejnit poděkování za práci jesenických strážníků. „Chtěla bych poděkovat za vstřícné a profesionální jednání Městské policie Jeseník, která mi v sobotu pomohla najít pejska, jehož jsem hlídala a on ‚vzal roha‘. Pánové, kteří zrovna měli službu, byli moc ochotní

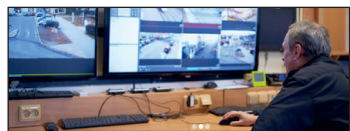
a velice slušní. Pejška našli a už je doma. Děkuji a zdravím kluky z městské policie,“ uvedla paní Jana.

V pátek 25. června byl na linku 156 oznámen nález štěněte dobrmana. Vzhledem k tomu, že se přivolané hlídce nepodařilo najít majitele, psa umístili do zachytných kotev v Tech-

nických službách Jeseník a přes facebookový profil Jesenických tlapek zveřejnili výzvu týkající se nalezení psa. Majitelka se o pejska přihlásila druhý den. Strážníci ji následně převzeli do areálu technických služeb, kde si svého miláčka vyzvedla.

(lum)

Z deníku strážníka

Na ulici Poštovní našli strážníci v pátek 4. června ležící osobu. Bližší kontrolou zjistili, že se jedná o silně podnapilou ženu, u které bylo orientační dechovou zkouškou zjištěno 3,15 % alkoholu v dechu. Žena vzhledem ke svému stavu nemohla kontrolovat své chování a ohrožovala především sebe, byla proto na základě rozhodnutí lékaře převezena do protialkoholní zachytné stanice v Olomouci.

O dva dny později, tedy v neděli 6. června, vyjeli strážníci do olomoucké protialkoholní zachytné stanice znovu – tentokrát se silně opilým mužem, který se nacházel u bývalého OC ALKRON. Orientační decho-

vou zkouškou u něj bylo zjištěno 3,59 % alkoholu v dechu. Vzhledem k tomu, že ohrožoval sebe a okolí, byl na základě doporučení lékaře převezzen na zachytku.

Ve středu 16. června v nočních hodinách si hlídka městské policie povšimla řidiče osobního vozidla, který pozornost strážníků „upoutal“ svou jízdou. Při kontrole zjistili, že muž je pod vlivem alkoholu. Podrobit se dechové zkoušce však odmítl, proto byla na místo přivolána hlídka dopravního inspektorátu, která si věc na místě převzala.

Na strážníky se v sobotu 19. června obrátilo místní obvodní oddělení státní policie s žádostí o pomoc při kontaktování majitele kozy. Zvíře bylo nalezeno na ulici Lipovská a dočasně ustájeno u nálezce. Strážníci požádali o pomoc správce FB stránek Jesenické tlapky; chvíli po zveřejnění

informace na sociálních sítích se majitel kozy přihlásil.

V pondělí 28. června v odpoledních hodinách přijali strážníci telefonické oznámení občana, který žádal o pomoc s kontrolou bytu svého otce, jenž je dlouhodobě v zahraničí. Muž uvedl, že byt nelze otevřít, v zámku je pravděpodobně klíč a někdo je uvnitř. Bylo možné, že v bytě se nachází otcova bývalá přítelkyně, která toho času zřejmě ještě vlastnila klíč od bytu. Strážníci se na místě pokoušeli dostat dovnitř a kontaktovat případně přítomnou osobu, ale bezvysledně. Vzhledem k tomu, že touto situací vzniklo podezření, že osoba nacházející se uvnitř může být ohrožena na životě a zdraví, přivolali na místo kolegy z HZS, kteří byt otevřeli. V bytě byla nalezena zraněná žena, která byla odvezena do nemocnice.

Rada schválila

❖ **Chodník Dukelská.** Zahájení výběrového řízení na veřejnou zakázku malého rozsahu, jejímž předmětem je oprava povrchu levostranného chodníku a vjezdů v ulici Dukelská v úseku mezi křižovatkou s ulicí náměstí Svobody a prodejnou Albert. Celková délka úpravy činí 94,67 m. Povrch chodníku je navržen v zámkové dlažbě. Předpokládané datum zahájení stavebních prací je stanoveno na září 2021.

❖ **PASÁŽ SLOVAN.** Nový název pro OC ALKRON. Označení „ALKRON“ bylo na budovu obchodního centra umístěno předchozím nájemcem, společností ALKRON. Při ukončení nájemního vztahu bylo toto označení odstraněno. Technické služby Jeseník proto navrhly, aby budova č. p. 1341 nesla název „PASÁŽ SLOVAN“, s čímž radní souhlasili.

❖ **Dar pro Míšu.** Finanční příspěvek pro malého Míšu, který má dětskou mozkovou obrnu a město jemu i jeho rodině chce pomoci příspěvkem, který bude použit např. na zakoupení rehabilitačního přístroje na domácí rehabilitaci, na speciální neurorehabilitační léčebný program v lázních a na další potřebné kompenzační pomůcky pro zlepšení efektu rehabilitace. Částka bude poukázána bezhotovostně a k symbolickému předání daru by mělo poté dojít na akci záchranných složek 3. září 2021 v Jeseníku. Celá sbírka pak proběhne pod záštitou Konta Bariéry Nadace Charty 77 a Policie ČR.

❖ **Elektronická úřední deska.** Jedná se o dvě moderní úřední desky, které budou umístěny před budovou radnice a IPOS.

❖ **Multifunkční hřiště s ledovou plochou.** Byl vybrán zhotovitel stavby, kterým je společnost H + H TECHNIKA, spol. s r.o. Stavební práce na záměru výstavby multifunkčního hřiště započnou v průběhu měsíce srpna.

Rada seniorů

Jednání Rady seniorů se uskuteční v úterý 3. srpna 2021 od 10.00 v zasedací místnosti radnice města Jeseníku, Masarykovo nám. 167/1. Podle tou dobou platných opatření Vlády ČR a Ministerstva zdravotnictví ČR může být termín jednání změněn nebo zrušen.

Matrika

V měsíci červnu se v jesenické nemocnici narodilo celkem 22 dětí, z toho čtyři potomci rodičům s trvalým pobytem v Jeseníku. Gratulujeme a dětem přejeme především hodně zdraví a štěstí v jejich budoucím životě.

Žádost o výměnu řidičského průkazu, kterému končí platnost, lze podat i on-line

Počátkem června bylo oficiálně spuštěno elektronické podání žádosti o řidičský průkaz prostřednictvím Portálu občana (tzv. ePodání), které připravilo Ministerstvo dopravy ve spolupráci s Ministerstvem vnitra. Průkaz si řidiči vyzvednou na úřadě, který si sami vyberou – tedy i na odboru dopravy a silničního hospodářství Městského úřadu Jeseník.

O výměnu řidičského průkazu lze přes internet požádat pouze tehdy, pokud platnost dokladu už skončila, nebo vyprší za méně než devadesát dnů. V případě ztráty, zničení či krádeže řidičského průkazu, při vystavení prvního průkazu nebo u expresní výměny je stále nutné se na úřad dostavit osobně.

Pro on-line komunikaci se státem a pro přihlášení do Portálu občana, kde se o výměnu žádá, je nutné prokázat svou identitu. K tomu je možné využít například službu mojeID nebo kupříkladu bankovní identitu. Další podmínkou je datová schránka, kterou je možné zřídit právě pomocí elektronické identity.

O co, jak a kde lze požádat?

Podat žádost o výměnu řidičského průkazu můžete po přihlášení do Portálu občana (<https://obcan.portal.gov.cz/prihlaseni>), pokud vašemu dokladu již uplynula platnost, nebo se její konec blíží – ne však dříve než devadesát dnů před koncem platnosti. Podmínkou pro podání žádosti je zřízený přístup do Portálu občana (NIA ID, Mobilní klíč eGovernmentu, bankovní identita...) a připo-

jená datová schránka fyzické osoby. Více informací je možné nalézt na www.mvcr.cz/clanek/portal-obcana.

Jakou roli zde hraje datová schránka fyzické osoby?

Využitím datové schránky je splněn jeden z legislativních požadavků na jasné ztotožnění osoby, která žádost podává. Díky datové schránce je však možné ušetřit si cestu nejen na úřad, ale také na poštu. Zřízení datové schránky je navíc bezplatné a lze o ni požádat on-line (více na www.datoveschranky.info). Nastavení notifikací na Portálu občana rovněž umožní dostávat všechna upozornění na datové zprávy prostřednictvím SMS nebo e-mailu.

Jak probíhá podání žádosti?

Portál občana vám zobrazí formulář žádosti, který bude předvyplněn údaji z Centrálního registru řidičů. Budete mít možnost vybrat si obecní úřad obce s rozšířenou působností, na kterém si chcete vyrobený řidičský průkaz vyzvednout. Součástí předvyplněných údajů bude i neaktuálnější digitalizovaná fotografie, získaná z vybraných registrů státu, a digitalizovaný obraz podpisu, získaný z posledního řidičského průkazu.

Před závazným podáním žádosti musíte potvrdit správnost předvyplněných údajů a to, že vaše aktuální podoba odpovídá zobrazené fotografii. Pokud aktuální podoba nebude odpovídat fotografii zobrazené ve formuláři žádosti, musíte, tak jako doposud,

osobně navštívit příslušný úřad, kde vás v rámci osobního podání žádosti vyfotí. Po potvrzení správnosti údajů bude žádost odeslána prostřednictvím vaší datové schránky na podatelnu zvoleného úřadu. Po kontrole žádosti a jejím schválení ze strany úředníka bude tato postoupena do výroby dokladů.

Kdy si můžete doklad vyzvednout?

Zákon stanovuje lhůtu do dvaceti dnů od podání žádosti.

Na Portálu občana je však možné nastavit si notifikace a dostávat tak všechna upozornění prostřednictvím SMS nebo e-mailu. Na schválení či zamítnutí žádosti budete po kontrole a schválení ze strany úředníka coby žadatelé upozorněni, a to v Portálu občana a dle nastavení také prostřednictvím SMS nebo e-mailu. Jakmile bude doklad připravený k předání na vybraném úřadě, budete opět zpraveni o možnosti vyzvednout si svůj řidičský průkaz.

Je možné k vyzvednutí dokladu někoho zmocnit?

Ano, nový řidičský průkaz bude možné vyzvednout také na základě ověřené plné moci.

Co dělat s neplatným řidičským průkazem?

Neplatný průkaz musíte vždy odevzdat při převzetí nového dokladu.

Je možné elektronicky požádat o vydání řidičského průkazu také

například z důvodu změny příjmení nebo ztráty dokladu?

Ne, možnost požádat elektronicky o vydání řidičského průkazu v ostatních případech je plánována v dalších etapách projektu, na kterých již nyní Ministerstvo dopravy pracuje. Nejprve však musely být pokryty případy, které představují nejčastější důvody podání žádosti. Ve zmíněných situacích se nejedná o bezplatné vydání, a je tedy nutné uhradit správní poplatek. Aby bylo možné takové žádosti podávat elektronicky, je nutná nejen legislativní úprava, ale také další rozvoj systémů, zřízení platební brány atd.

Je možné požádat elektronicky o expresní výměnu, tj. do pěti pracovních dnů?

V této etapě to možné nebude, jelikož se jedná o úkon spojený s úhradou správního poplatku. Tyto úkony budou rovněž řešeny v navazující etapě projektu.

Kam se obrátit v případě dalších dotazů?

Pokud máte dotazy či se setkáte s problémy při odeslání žádosti, neváhejte se obrátit na Ministerstvo vnitra ČR prostřednictvím e-mailové adresy portalobcana@mvr.cz. Dotazy ke stavu žádosti adresujte tomu obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, na který jste odeslali svou žádost. Pokud máte jiné dotazy týkající se agendy dopravy, neváhejte napsat na posta@mder.cz.

(lum)

Postupná obnova strojírenství na Jesenícku

Jeseník je městem známým pro své krásné horské prostředí a lázeňství, v dřívějších dobách ale také jako sídlo známých značek v oblasti textilního a strojírenského průmyslu. Jedním z těchto podniků byl HARD Jeseník, který svého času dodával ocelové stavby po celém východním bloku.

Po revoluci vystřídal areál v centru města několik majitelů a nyní se dostal do rukou rakouské společnosti ASSMONT. Vedení města se proto sešlo s touto novou, silnou společností, jež vstupuje na zdejší trh práce, aby probrali možnosti spolupráce. V současné době firma zaměstnává sedmdesát lidí a další třicetku se chystá coby své zaměstnance přivítat do konce tohoto roku. Na rok 2022 je pak plánováno navýšení až na 200 pracovníků. Pro město Jeseník,

kteří se pravidelně umísťují na neblahých horních příčkách v nezaměstnanosti, je to dobrá zpráva. Strojírenství na Jesenícku má dlouholetou tradici a tímto krokem dochází k její obnově. Celý areál společnosti postupně projde renovací, která představuje další práci pro místní firmy. Podnik dodává zboží do celého světa, a nabízí tedy spoustu možností, jak se prosadit i mimo Jeseník, což může být atraktivní zejména pro mladé lidi.

(lum)

Pozor na dodržování Obecně závazné vyhlášky č. 8/2019, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství

Upozorňujeme všechny fyzické i právnické osoby na dodržování Obecně závazné vyhlášky č. 8/2019, o místním poplatku za užívání veřejného prostranství, dle které je nutno toto užívání ohlásit a uhradit za něj poplatek. Jedná se například o umístění restauračních předzahrádek, lešení, zařízení stavenišť (mj. skládkou materiálu), provádění výkopových prací, vyhrazení trvalého parkovacího místa a zejména o umístění reklamních zařízení na veřejném prostranství města. Jednotlivé sazby i případná

osvobození jsou uvedeny ve zmíněné Obecně závazné vyhlášce č. 8/2019, která je k nahlédnutí na stránkách www.jesenik.org/obecne-zavazne-vyhlasky-a-narizeni/. Ohlášení k místnímu poplatku za užívání veřejného prostranství je nutno podat na oddělení majetku, č. dveří 304 (Kamila Pecinová). Upozorňujeme, že poplatky, které nebudou uhrazeny včas, může městský úřad zvýšit až na trojnásobek.

Kamila Pecinová,
oddělení majetku

Jak správně nakládat s odpady II: Jak na tříděný odpad

Ačkoliv má třídění odpadů v Jeseníku již dlouhou tradici – odpady se zde třídí už od začátku 90. let 20. století – je stále co zlepšovat. Míra třídění, již vyjadřujeme poměr odpadů vytríděných vůči celkovému množství odpadů, v posledních letech spíše stagnovala.

2016	2017	2018	2019
38 %	37 %	40 %	42 %

Míra třídění. Zdroj: EKO-KOM, a. s.

U všech komodit s výjimkou nápojových kartonů (NK) došlo v roce 2019 dokonce k poklesu vytríděného množství v přepočtu na kilogram za jednoho obyvatele města a za rok.

V minulém čísle tohoto zpravodaje jsme vysvětlili, že pokud míra vytrídění odpadů nevzroste a v černých nádobách na komunální odpad bude stále končit velké množství odpadů, město to přinese zvýšené výdaje z rozpočtu. Naopak tříděním městu finančně pomáháte, protože za každou vytríděnou tunu obalových komunálních odpadů obdrží město od EKO-KOMu odměnu přes 3 000 Kč u papíru a přes 6 500 Kč u plastů.

Přes jesenickou letitou tradici třídění se stále setkáváme s nejrůznějšími zavádějícími názory a domněnkami. Níže shrnujeme ty nejčastější.

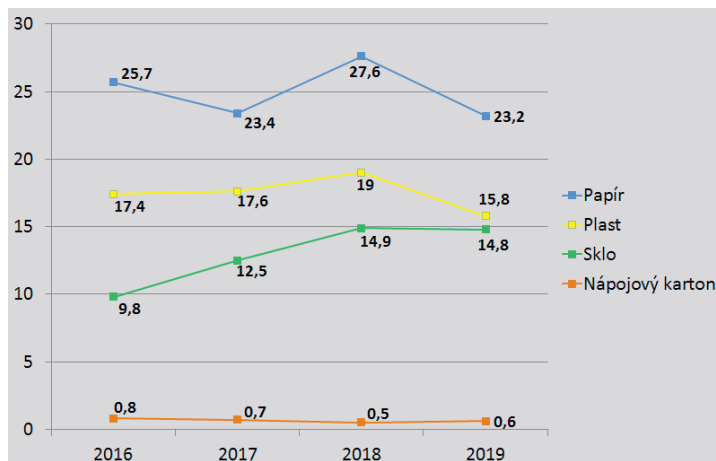
1) „Tříděný odpad se sesype na jednu hromadu.“ Každý odpad má na třídící lince své vlastní místo a v rámci dotřídňování jde samostatnou cestou. Společnou trasou na lince putují pouze plasty, nápojové kartony a kovy, které se však společně shromažďují už ve sběrných nádobách (kontejnerech) rozmístěných po městě. Takto je systém nastaven

ven proto, že objem posledních dvou zmíněných typů odpadů je nízký, tudíž by bylo zbytečné po městě rozmísťovat ještě další nádoby (šedé na kovy a oranžové na nápojové kartony). V třídící kabině dochází tedy k dotřídňování nejenom samotných plastů, ale také nápojových kartonů a na konci pásu magnetický separátor odebírá kovový odpad.

2) „Všechny druhy tříděného odpadu sváží jedno auto najednou.“ Vozidlo vždy sváží pouze jednu komoditu. Třídění do různých barevných kontejnerů by nedávalo žádný smysl, kdyby vozidlo posbíralo najednou různé druhy odpadů, které by se pak opět musely pracně roztrídovat.

3) „Směsný komunální odpad z popelnic a kontejnerů se třídí na lince.“ Směsný komunální odpad se odváží na skládku a využitelné složky z odpadu se z něj na skládce nevybírají. Právě tímto dochází ke znehodnocení materiálů, které mohly být v budoucnu dále využity.

4) „Plastové obaly se musejí pracně vymývat.“ Odpad vhazovaný do kontejnerů by sice měl být zbaven nečistot, ale nemusí být perfektně vyčištěný. Pro úsporu vody lze k opláchnutí použít například vodu stojící v dřezu po mytí nádobí, případně využít vodu již použitou k jiným účelům. S očistou například kelímků od jogurtu (nikoliv však konzerv s ostrými hranami) si umí dobře poradit také domácí mazlíčci. Mastné obaly a silně znečištěné odpady není potřeba vhazovat do separačních kontejnerů, neboť už se znovu nevyužijí a v kontejneru pouze zabírají místo dalšímu tříděnému odpadu.

Množství odpadu přepočtené na kilogram za jednoho obyvatele na rok u jednotlivých komodit. Zdroj: EKO-KOM, a. s.

5) „Kontejnery na tříděný odpad jsou nedostupné a vždy přeplněné.“ Po Jeseníku je rozmístěno přes 350 nádob (kontejnerů) na papír, plasty, čiré a barevné sklo. Průměrná vzdálenost stanovišť separačních kontejnerů od bydliště je nižší než 200 m. Další stanoviště, případně doplňující kontejnery, jsou stále přidávány a taktéž se postupně zvyšuje četnost vývozu.

6) „Okolí kontejnerů na tříděný odpad lze využít jako sběrný dvůr k odložení objemného odpadu.“ Do separačních nádob patří pouze tříděné komodity. Nábytek, sanitární keramika, pneumatiky, nebezpečné odpady, stavební sutě a další, co na stanovištích bohužel docela často vidáme, do kontejnerů ani k nim rozhodně nepatří. Ve městě jsou po čtyři dny v týdnu otevřené dva sběrné dvory, v nichž je možné objemný odpad bezplatně předat.

7) „Třídění odpadů je dobrovolné.“ Naopak, povinnost třídění odpadů vyplývá ze zákona o odpadech přímo pro každého občana ČR, nejenom pro ty „zodpovědné“ a „ekologicky smýšlející“ lidi.

8) „Třídění odpadů nemá smysl.“ Více než 80 % odpadů dovezených na třídící linku v Jeseníku má své využití – vytríděné materiály jsou přepracovány a nacházejí své nové uplatnění. Další využívání odpadních materiálů přispívá k šetření obnovitelných i neobnovitelných zdrojů.

Pro lepší představu: v minulém roce vytrídili občané Jeseníku cca 188 tun plastů a 292 tun papíru. Takové množství odpadů by naplnilo celé jesenické Masarykovo náměstí do výšky 2,7 metrů. Proto závěrem opět připomínáme: nejlepší odpad je takový, který vůbec nevznikne.

Technické služby Jeseník

Městský web oceněn

V rámci 23. ročníku soutěže **Zlatý erb** získal Jeseník druhé místo v krajském kole v kategorii **Nejlepší webová stránka města**. Po loňském úspěchu portálu **Jesenické prameny** byl letos oceněn web **www.jesenik.org**.

Starostka města přebírá v sídle Olomouckého kraje ocenění za druhé místo v krajském kole soutěže Zlatý erb 2021.

Foto: MěÚ

Webové stránky města obsahují jak informace pro občany, kteří potřebují vyřídit své záležitosti na úřadě, tak informace pro ty, kteří chtějí v Jeseníku strávit volný čas. „*Samozřejmostí je pravidelná aktualizace webu. Tě jsme se ještě výrazně více věnovali během počínající pandemie covidu-19, kdy jsme se snažili dát občanům maximální informaci ve srozumitelné podobě,*“ přibližuje starostka města Zdeňka Blišťanová. „*Snažíme se také každý rok přijít s nějakou novinkou. Během posledního roku to byl například objednávkový systém na vyřízení řídičských a občanských průkazů či přenos z nové webkamery, jež byla umístěna na budově IPOS,*“ dodává starostka.

(jam)

Ocenění Křesadlo za rok 2020 putuje do Jeseníku

Za svou dlouholetou dobrovolnickou činnost získal Jiří Kovalčík, vedoucí odboru sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Jeseník a čestný skaut tělem i duší, ve středu 30. června krajské ocenění v kategorii **Děti, mládež a volnočasové aktivity**.

Skautingu se věnuje od roku 1993, kdy se stal členem Skautu, o čtyři roky později pak začal působit jako vedoucí jesenického oddílu Junák. V organizaci volnočasových aktivit pro děti a mládež vyniká a věnuje se jí takřka celý život. Stará se o výchovu mladých skautů a pomáhá rozvíjet jejich schopnosti, fantazii, vědomosti, lásku k přírodě, týmového ducha, a především ochotu pomáhat ostatním. Je za ním vidět kus poctivě odvedené práce, spokojení a usměvaví skauti, rodina, přátelé a kolegové, kteří na něj nedají dopustit. Krajské ocenění si proto právem zaslouží.

Jiří Kovalčík převzal ocenění – Křesadlo 2020. Foto: Olomoucký kraj

(lum)

Dárci krve ze Šumperska a okolí slavili. K matadorům transfúzní služby se ochotně přidali také prvodárci

Na třetí červnový týden připravila AGEL Transfúzní služba v Šumperku u příležitosti Světového dne dárců krve oslavu, při které zdravotníci poděkovali přichozím za nezištnou pomoc. Dobrou zprávou je, že se podařilo oslovit i ochotné prvodárci.

„V AGEL Transfúzní službě v Šumperku jsme oslavovali 15. června, kdy se konaly společné odběry pro dárci krve a plazmy. Všichni přicházeli dnes od nás jako poděkování obdrželi praktické lékárníčky a trička s motivem dárcovství krve. Dnešní akci si nenechalo ujít 15 dárců krevní plazmy a 41 dárců krve. Skvělou zprávou je, že dnes do naší dárcovské rodiny přibýlo i pět prvodárců. Děkujeme všem,“ informoval Radan Volnohradský, lékař AGEL Transfúzní služby.

Dárcem krve se může stát každý zdravý občan České republiky ve věku osmnáct až šedesát let, jehož hmotnost převyšuje padesát kilogramů. V rámci bezpříspěvkového dárcovství krve je dárci vyšetřen lékařem a jeho krev se povinně testuje na přítomnost několika infekčních markerů. Legislativa nabízí dárcům krve bonusy, například možnost čerpat pracovní volno s náhradou mzdy či uplatnit si nárok na odpočet ze základu daně z příjmu, a to ve výši 3 000 Kč za každý absolvovaný odběr.

„Gratulujeme všem dárcům k jejich svátku. Každý rok v České republice potřebujeme nejméně 30 000 nových dárců krve. Proč se nepřidat do dárcovské rodiny, která u nás čítá 260 000 dárců krve?“ doplňuje Radan Volnohradský, lékař AGEL Transfúzní služby.

Světový den dárců krve a plazmy se po celém světě slaví 14. června, a to již od roku 2005, kdy jej zavedla Světová zdravotnická organizace (WHO). Proč právě v toto datum? V tento den roku 1868 se ve Vídni narodil Karl Landsteiner, rakouský

Foto: Nemocnice AGEL Jeseník

biolog, lékař a nositel Nobelovy ceny za fyziologii a medicínu, který tuto cenu získal za výzkumy typů lidské krve. V oblasti hematologie byl mimo jiné spoluobjevitelem Rh faktoru krve. Letošní motto svátku znělo: „Give blood and keep the world beating,“ v českém překladu: „Darujte krev, ať svět bije dál.“

Nemocnice AGEL Jeseník

V nemocnici se v prvním pololetí roku 2021 narodilo 138 dětí. Nejplodnějším měsícem byl březen

Eliška, Martin, Jan, ale i Christopher, Lareth, Ligia Cornelia. To jsou jména některých ze 138 dětí, které přišly v prvním pololetí letošního roku na svět v Nemocnici AGEL Jeseník. Z hlediska pohlaví dominovala děvčata v počtu 73, novorozenech chlapců pak bylo 65.

Nejplodnějším měsícem byl v jesenické nemocnici zatím březen s 31 porody. Nejméně práce měli zdravotníci naopak v dubnu, kdy do porodních knih zaevidovali jen 19 narozených dětí. Největší miminko vážilo 4 800 gramů, nejmenší pak pouze 2 425 gramů.

Rodiče volili pro své ratolesti především tradiční jména. „Mezi jmény pro holčičky vítězila Eliška, Sára a Amálie. Chlapcům pak rodiče nejčastěji vybírali jména Martin,

Jan, Antonín a Daniel,“ prozrazuje Pavlína Vašinová, staniční sestra novorozeneckého oddělení. Nouze ale nebyla ani o několik méně obvyklých jmen. V Nemocnici AGEL Jeseník přišel na svět například malý William, Santiago, Nico, Christopher, z holčiček pak Ruth Amelia, Jenovefa, Jorika, Lareth či Ligia Cornelia.

Perfektní zázemí jesenické nemocnice s profesionálním a lidským přístupem zdravotního personálu vyhledávají maminky nejen z blízkého

okolí. „Maminky k nám jezdí rodit z Šumperku, ale i z Pelhřimova, Vyškova nebo z Králík,“ dodala Pavlína Vašinová.

Porodnice Nemocnice AGEL Jeseník je držitelem titulu Baby Friendly Hospital, tedy nemocnice přátelské k dětem. Moderní porodní oddělení nabízí budoucím maminkám nejen porodní sály s úplným sociálním zázemím, rodičky také mohou využít možnost přítomnosti otce či jiného doprovodu u porodu,

a to i v případě, že je porod veden císařským řezem. Po porodu je samozřejmě bonding i zavedený systém rooming-in na oddělení šestinedělí. Nemocnice zároveň intenzivně podporuje kojení, provozuje bezplatnou laktiční poradnu. Porodnice jesenické nemocnice se snaží budoucím maminkám vycházet vstříc ve všech ohledech a ženám nabízí také skupinové cvičení i předporodní kurzy.

Nemocnice AGEL Jeseník

Bílý kruh bezpečí již 30 let

Bílý kruh bezpečí nabízí právní a psychosociální poradenství obětem trestných činů již třicet let. Odbornou

pomoc můžeme klientům poskytnout dvěma způsoby: osobně na pobočce na Palachově náměstí 1 v Olomouci (telefon pro objednání: 732 700 533), nebo přes bezplatnou linku 116 006, která funguje non-stop 24 hodin denně a je určena obětem kriminality a domácního násilí. Nezapomínejme prosím, že na řešení problémů nejsme nikdy sami. Více o Bílém kruhu bezpečí na webových stránkách www.bkb.cz a na www.domacinasili.cz.

Bílý kruh bezpečí

Univerzita třetího věku

I v době covidové mohli senioři v Jeseníku od března 2020 stále studovat Univerzitu třetího věku, tentokrát ovšem distančně, stejně jako všichni školáci. Díky vstřícnosti a pozitivní aktivitě nám již při vypuknutí pandemie paní Alice Lenerová zajistila a zprostředkovala možnost pokračovat ve studiu, a tím nás seniory držet aktivní a pozitivně naladěné navzdory době!

Také nám zorganizovala zimní a letní semestr 2020/2021, zajistila on-line přístupy a všem těm, co nemají tiskárnu, sylaby, to vše při zachování všech přísných hygienických opatření. Proto nedošlo k přerušení studia seniorů, a za to „naší Alici“ – tutorce – velmi děkujeme a těšíme se na živá společná setkávání na přednáškách.

Studenti – senioři VU3V

Obnovení aktivit pro seniory

Po složitém a náročném období přišel čas věnovat se zase společným aktivitám, a tak již dochází k obnovení aktivit Klubu seniorů, který je v provozu na Dukelské ulici a nadále v těchto prostorách bude fungovat.

Rovněž pro vás chystáme i další aktivity, na které jste byli zvyklí: Akademii třetího věku, promítání pro seniory, zájezdy a jiné.

Zároveň připravujeme Dny seniorů 2021 a věříme, že letos se nám podaří je zorganizovat v rozsahu, na který jste byli dříve zvyklí. Součástí by tak měl být zájezd, promítání kina, taneční podvečer a divadelní představení.

O termínech jejich konání budete včas informováni obvyklým způsobem, tzn. na vývěsce v Průchodní ulici, v měsíčníku *Naše město* a na nástěnce v Klubu seniorů.

Poznávací zájezd pro seniory

Ve čtvrtek 16. září se uskuteční zájezd s výkladem Pavla Macháčka. Přihlašovat se lze od pondělí

23. srpna od 8.00, platbu je nutné uhradit do tří dnů od přihlášení. Přihlášky a platba: Alena Kalinová, budova IPOS, 4. patro, blok A, kancelář č. 406, tel.: 584 498 406, e-mail: alena.kalinova@mujes.cz.

Bližší informace: Věra Vymětálová, tel.: 604 382 907, e-mail: vym.vera@seznam.cz.

Program: Pohodový výlet nás zavede do javornické vápenky, k poutní kapli Panny Marie La Salettské v Travné se zázračným pramenem a křížovou cestou či do minimuzea na starém hřbitově v Zálesí. Po obědě v Javorníku pojedeme do Bílé Vody, kde nás čeká nenáročná procházka od zámečku k bývalé restauraci Na Vyhliďce.

Odjezd v 7.45 od Billy, v 7.50 od Yesenky a v 8.00 ze zastávky u nemocnice.

Cena zájezdu je 200 Kč (vstupenky, doprava, průvodce).

Alena Kalinová,
odbor sociálních věcí
a zdravotnictví

Návrat starých zvyků? Jízda osením na Jesenicku

Výzkum starých regionálních zvyků v pohraničí disponuje kouzlem, jež zavazuje. Přesvědčila se o tom skupina mladých badatelů, kteří v rámci vzdělávacího a badatelského programu Vlastivědného muzea Jesenicka, tzv. *T-expedice*, pátrali po stopách původně pohanské tradice, která se v našich končinách konala naposledy kolem roku 1940. Informace o tzv. jízdě osením, které získali z literatury a historických pramenů, badatelé (ve spolupráci s experty a pedagogy) podali prostřednictvím krátké studie a průběh tradice na Jesenicku rovněž zmapovali.

Jízda osením, Ondřejovice, nedatováno.

Zdroj: SOKA Jeseník

Jízda osením je zvyk doložený už z pohanských dob, který se v různých podobách vyskytoval ve velké části Evropy. Záměrem bylo spolehlivě ochránit úrodu před zlými silami a jeho prostřednictvím jezdcí zároveň žádali božstva úrody, země a jara o pozhánání. S příchodem křesťanství se přidal motiv připomínky a oslavy zmrtvýchvstání Ježíše Krista, a proto byla tradice pevně spojena s obdobím Velikonoc.

Tradice spjatá hlavně s německým prostorem

Nejčastěji se obřad konal o Velikonoční neděli. Jezdci na koních se v tento den shromáždili a slavnostně oděni objížděli své polnosti, v čele jízdy byl nesen kříž. Trasa průvodu byla volena tak, aby alespoň přibližně napodobovala kruh, neboť právě ten symbolizoval „uzamčení“ dobrého před zlem. Jezdci osením byli výhradně muži, účastnili se mladí chlápci, dospělí muži i starci. Ženám a nejmenším dětem byla účast na jízdě zapovězena. Jezdců bylo povětšinou několik desítek, procesí však přihlížela velká část komunity a přinejmenším závěrečné mše se mohl účastnit každý člen obce. Tradice se vyskytovala v německém prostoru a přilehlých slovanských oblastech. V českých zemích byla pevně spojena s německy mluvícím obyvatelstvem v pohraničí a v německo-jazyčných enklávách ve vnitrozemí. Dodnes je jízda osením typická pro německou část Lužice, u nás pak kontinuálně pokračuje v Lukavci na Fulnecku, což byla ve své době česká enkláva v německém prostředí, která přejímala tradice sousedních vesnic a udržela si je i po odsunu německých spoluobčanů. Do dnešních dnů se objevily pokusy o obnovu zvyku

také na dalších místech (podařilo se to např. v Mikulášovicích v severních Čechách). Jízda osením byla zrekonstruována i v Jeseniku nad Odrou a časem možná budou přibývat i další lokality. Jednou z nich by mohl být i onen větší a známější Jeseník.

Jízda osením a zvyky s ní spojené mají v mnoha regionech (ba i jednotlivých vesnicích) často svá specifika. Mohla se lišit doba konání, a to od období Velikonoc až po svatodušní svátky, rozdíl se objevovaly rovněž v konání jízdy v průběhu dne. Někde víme o zahájení již v brzkých ranních hodinách (okolo druhé a třetí hodiny), jinde se začínalo dopoledne a v některých vsích i odpoledne. Existovaly také rozdíly týkající se trasy, způsobů objíždění a dalších charakteristik. Možná ale právě různorodost a „unikátnost“ pro tu kterou oblast činí tento zvyk zajímavým.

Všechny kostelní zvony volaly „Vítejte“...

Na Jesenicku se jízda osením objevuje v konkrétních písemných záznamech až v 19. století, nicméně existují okrajové zmínky o jejím konání v předchozích staletích. Průvod jezdců zde vyrážel buďto časně ráno před svítáním, případně v odpoledních hodinách. Ve většině případů objížděl polnosti, zastavoval se u kaplíček a jezdcí se modlili u křížů nebo dalších drobných památek sakrálního charakteru. Na konci jízdy se jezdcí zúčastnili mše svaté (tzv. *Saatenmesse*) ve svém kostele.

Specifickou variantou jízdy osením byla tzv. *Saatengang* (česky *cesta osením*), která se vyskytovala v několika málo vsích, nicméně přímo typickou se stala zejména pro město Javorník. Právě odtud se ze všech oblastí Jesenicka dochovalo

nejvíce historických pramenů k této tradici. Téměř poetické líčení otištěné v jednom z dílů periodika *Der Altvaterbote* nám přibližuje závěrečnou mši – *Saatenmesse*.

„U vstupu do města stál kněz v nešporovém šatě obklopený ministranty, kteří houkali kadidelnicemi, z nichž vycházel kouř na průvod osení. Všechny kostelní zvony volaly „Vítejte“ a jejich zvuk lákal do božího domu. Saatenkreuz (kříž osení) byl položen na vysoký oltář vedle obrazu vzkříšení, kadidlového zrní a velikonočních svíci. Slavnostní mše provázená burácením varhan, zvukem trumpet, zvoněním zvonů a slavnostním aleluja ve světlém dopoledni uzavřela v šedém ránu začínající cestu osením.“

Největší rozšíření zvyku je doloženo pro silně zemědělské Javornicko a Vidnavsko, nicméně zmínky o jízdě osením nacházíme z celého regionu, a to včetně města Jeseník, kde máme potvrzený minimálně jeden uskutečněný ročník. Možná šlo o pokus sem zvyk z jiných částí regionu přenést. Tradice byla koncem 18. a začátkem 19. století utlumena v důsledku státních (tzv. josefinských) reforem omezujících církevní poutě a slavnosti a někde zmizela i po vyložených zákazech. V dalších desetiletích a zejména na přelomu 19. a 20. století začalo její obnovení a rozšiřování především díky snaze místních duchovních a učitelů. V souvislosti s nástupem nacistického režimu byla jízda osením zneužita, dostala politický podtext a sloužila k propagaci pangermánských myšlenek. Po určitém odporu ze strany kněžích pak byla nacisty zcela zakázána

jako mnoho náboženských zvyklostí. Po druhé světové válce se jízdy osením neobnovily, zmizely spolu s odsunutým německým obyvatelstvem.

Jízda osením v novém tisíciletí?

S jízdou osením se obyvatelé regionu setkávali v mnoha obcích a v mnoha podobách. Obzvláště některé z nich – ty plné zpěvů, krojů, vyzdobených koní a modliteb – musely být okouzující a inspirující. Badatelé *T-expedice Jeseniky 2020*, zavázání kouzlem písemných historických pramenů a fotografií z dávných procesí zvyku, byli inspirováni také, a proto navrhli vytvoření otevřené platformy, jejímž cílem bude jesenickou jízdu osením zrekonstruovat. Kromě Vlastivědného muzea Jesenicka se do platformy připojily i Město Jeseník, místní spolek Sudetikus, Pevnost poznání Univerzity Palackého v Olomouci a Městská kulturní zařízení Jeseník. Je tedy možné, že širší podob zvyku a doba jeho konání budou doplněny o další a opět novodobý „exemplář“. Zdali se tak stane v roce 2022, nebo v letech dalších, říci nyní nemůžeme, protože kromě nadšení badatelů původní badatelské sekce na *T-expedici*, aktivity zapojených subjektů a zájmu jesenické veřejnosti bude rozhodovat také aktuálnost hrozby nám všem známého viru v ovzduší.

O jízdě osením na Jesenicku či o *T-expedici* se čtenáři mohou dozvědět více v letošním vlastivědném sborníku *Jesenicko*, který je k zakoupení ve Vodní tvrzi.

Marek Palys a Pavel Rušar,
Vlastivědné muzeum Jesenicka

Příklad jízdy osením z Třemešné, nedatováno. Zdroj: Historický spolek Třemešná

Akce

pátek 30. července v 17.00

Kaple

VERNISÁŽ VÝSTAVY JESENICKÉ VÝTVARNÉ SKUPINY

Tradiční letní výstava prací členů JVS v Kapli otevřena od 31. 7. do 20. 8. vždy od 10.00 do 12.00 a od 13.00 do 17.00.

Pořádají MKZ Jeseník a JVS.

sobota 7. srpna od 13.00 do 22.00

Masarykovo náměstí

JESENÍK SE BAVÍ A OSLAVA 30. VÝROČÍ FIRMY FENIX

Oslava léta, pohody, dobré muziky, jídla a zlatavého moku v novém formátu na Masarykově náměstí. Vystoupí hvězdní hosté tuzemské a domácí hudební scény: Jelen, DOMI, LEON, The Machine, Cimbál-Band, Brejle. Těšit se můžete na minipivovary, gastro i na doprovodné atrakce pro děti a dospělé. Partnerem akce je Fenix Group. Akce se koná za finanční spoluúčasti Města Jeseník a Pivovaru Holba. Vstup volný. V centru/Im Zentrum.

Pořádají MKZ Jeseník.

neděle 8. srpna v 19.00

Jeseník

HOVORY Z HOR / 15. díl / Tomáš Pejpek

Jesenický podcast, který pro vás připravila MKZ Jeseník s Vlastivědným muzeem Jesenicka a moderátorem Josefem Halamičkem. Hostem tohoto dílu bude Tomáš Pejpek, s kterým budeme hovořit o architektuře. Podcast naleznete na YouTube kanálu MKZ Jeseník, Spotify a Google Podcastech.

pátek 13. srpna v 17.00

Masarykovo náměstí

LETNÍ BUSKING: MARIAN FRIEDL

Folklor-world music aneb Hudba z jiných hor. Vstup volný.

Pořádají MKZ Jeseník.

neděle 15. srpna v 15.00

Zahrada Katovny

POHÁDKA ČERNOUŠEK V ASI

Pohádka vypráví o daleké cestě do Asie. Černoušek poprvé poletí letadlem, potká Pandu, Dikobrazu, Zmiji řetízkovou. Písníčky v tomto představení jsou z dílny Vaška Šmířáka. Autorkou textu je Věra Zástěrová. Krásné loutky vytvořila Bára Kuropatová. Vstupné 80 Kč.

Pořádají MKZ Jeseník.

pátek 20. srpna od 9.00 do 16.00

Masarykovo náměstí

JESENICKÉ FARMÁŘSKÉ TRHY

Lokální trhy, které podporují šetné zemědělství, řemesla a kulturní život ve městě. Lákají na širokou nabídku farmářských produktů a dalších výrobků z Jesenicka i okolních regionů. Zároveň slouží jako společenská platforma pro setkání, prezentaci vaší činnosti a navazování kontaktů. Doprovazeno o hudební vystoupení, tvořivou dílnu a dětskou herničku. Info na www.jesenicketrhy.cz nebo tel. 704 143 003.

Pořádá spolek Sudetiků ve spolupráci s městem Jeseník a Olomouckým krajem.

pátek 20. srpna v 17.00

Masarykovo náměstí

LETNÍ BUSKING: MARIO ŠEPAROVÍČ

Průřez tvorbou světových hvězd (Rolling Stones, Beatles, Stevie Wonder, Bill Withers, Eric Clapton ad.). Vstup volný.

Pořádají MKZ Jeseník.

neděle 22. srpna v 19.00

Jeseník

HOVORY Z HOR / 16. díl / Jiří Krutíl

Jesenický podcast, který pro vás připravila MKZ Jeseník s Vlastivědným muzeem Jesenicka a moderátorem

Josefem Halamičkem. Hosty tohoto dílu budou Michaela Neubauerová a Jiří Krutíl, s nimiž budeme hovořit o čarodějnických procesech. Podcast naleznete na YouTube kanálu MKZ Jeseník, Spotify a Google Podcastech.

pondělí 23. srpna od 8.00 do 12.00

Knihovna Vincence Priessnitz v Jeseníku

KREATIVNÍ KNIHOVNA PRO DĚTI

Jste kreativní a rádi tvoříte? Přijďte si vyzkoušet své dovednosti na dětské oddělení knihovny. Akce je určena pro registrované čtenáře dětského oddělení. Vstup volný.

Pořádá Knihovna Vincence Priessnitz v Jeseníku.

čtvrtek 26. srpna v 17.00

Kaple

HOVORY OD KLAVÍRU Z CYKLU HVĚZDY A HVĚZDIČKY

Hovory od klavíru se jako tradičně uskutečňují v rámci cyklu *Hvězdy a hvězdičky*. V kapli bude možné si zároveň prohlédnout práce Jesenické výtvarné skupiny. Účinkují: doc. MUDr. Iva Holmerová, Ph.D., ředitelka Gerontologického centra a prodávka pro zahraniční vztahy Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy, Václav Žmolík, televizní a rozhlasový moderátor (Praha), Jiří Holoubek, moderátor Českého rozhlasu Dvojka (Praha), Jiří Hrubý, klavírista (Brno). Akce se uskuteční za finanční podpory Fenix Group, pod záštitou generálního ředitele Cyrila Svobody a ve spolupráci se ZUŠ Jeseník. Více na www.melodiaart.com. Změna účinkujících vyhrazena.

Pořádá MelodiaArt.

pátek 27. srpna v 17.00

Masarykovo náměstí

LETNÍ BUSKING: FRANTIŠEK KUČA – C13 (CAFÉ INDUSTRIAL)

Čeká sólo vystoupení Františka Kuči z ostravského tria C13 (alternative-big-beat), které vzniklo postupnou evolucí z kapely Café Industrial. Vstup volný.

Pořádají MKZ Jeseník.

sobota 28. srpna v 19.30

Letní divadlo ve Smetanových sadech

DIVADELNÍ PŘEDSTAVENÍ: NOC NA KARLŠTEJNĚ

Moravské divadlo Olomouc přináší romantickou komedii plnou známých a oblíbených melodií. *Noc na Karlštejně*, slavný český filmový muzikál, natočil režisér Zdeněk Podskalský v roce 1973 na námět stejnojmenné divadelní hry Jaroslava Vrchlického. Z filmu pocházejí některé velmi známé písně skladatele Karla Svobody a textaře Jiřího Štáidla v podání Waldemara Matušky a Heleny Vondráčkové. Soubor opery a operety Moravského divadla Olomouc nastudoval divadelní verzi tohoto klenotu české kinematografie v režii Dagmar Hlubkové, která již u nás režírovala velice úspěšný muzikál *Sugar* nebo operetu *Ples v opeře*. Vstupné 270/290 Kč.

Pořádají MKZ Jeseník

PŘIPRAVUJEME NA ZÁŘÍ:

19. 9. Loupežnická pohádka

23. 9. Koncert Lucie Bílé

Výstavy

13. července až 17. října

Galerie, IC Katovna

VENDULA CHALÁNKOVÁ: BOHUĐÍKY

Výstava známé umělkyně Venduly Chalánkové představí její proslulé komiksy, ilustrace knih pro děti i dospělé, spolupráci s Českou televizí, jejímž výsledkem jsou například animované klipy k lidovým písníčkám i autorčiny malby. Součástí výstavy je také malá výtvarná pracovna, do níž zveme děti i tvořivé dospělé. Výstava se koná za podpory Ministerstva kultury ČR a Olomouckého kraje. Kurátorka výstavy: Lucie

Štůlová Vobořilová. Otevřeno: pondělí až sobota od 10.00 do 16.00. Vstupné dobrovolné.

Pořádají MKZ Jeseník.

31. července až 20. srpna

Kaple

VÝSTAVA JESENICKÉ VÝTVARNÉ SKUPINY

Tradiční letní výstava prací členů JVS. Vždy od 10.00 do 12.00 a od 13.00 do 17.00.

Pořádají MKZ Jeseník a JVS.

2. až 31. srpna

Foyer Kina Pohoda

PUTOVÁNÍ DO VNITŘNÍHO VESMÍRU

Srdečně vás zveme na vernisáž výstavy obrazů a janter s názvem *Putování do vnitřního vesmíru* paní Zlaty Zumrové z Brna. Vernisáž proběhne v pondělí 2. srpna. Malířka se v průběhu své tvůrčí činnosti věnovala figurální i abstraktní malbě, používala techniky jako olej, tempera, pastel, tuš nebo fix. Začátkem 70. let se věnovala malbě ikon, poté se soustředila na abstraktní malbu (do modra laděné obrazy s tematikou vesmíru). Pro konec 70. let jsou typické divoké obrázky malované barevnými fixy (charakteristickým motivem jsou bílé letící ženské postavy). V 80. letech obrátila autorka svou pozornost k naivnímu umění (malby temperou). Od 90. let se věnuje osobitě tvorbě janter a mandal. Souběžně maluje také obrazy inspirované přírodou, pro něž si jako výtvarnou techniku zvolila olejový pastel. Jejimi učiteli byli akademický malíř Robert Hliněnský, Petr Skácel a profesor Jiří Šindler. Výstava je pořádána v rámci 27. ročníku festivalu Dny umění nevidomých na Moravě, jehož cílem je představit veřejnosti profesionální zrakově postižené umělce. Vstup volný.

Pořádají SONS Jeseník a MKZ Jeseník.

MĚSTSKÁ KULTURNÍ ZAŘÍZENÍ JESENÍK

LETNÍ KINO POHODA

čtvrtek 5. srpna ve 21.00

Letní divadlo ve Smetanových sadech

MATKY / komedie / ČR 2021 / 95 min

Komedie v očekávání. Hereckými hvězdami obsazená komedie o tom, jaké je být v dnešní době mámou malých dětí a k tomu současně ženou, partnerkou a kamarádkou. Zkrátka, jak být matkou a nezbáznit se z toho. Vstupné 100 Kč.

Pořádají MKZ Jeseník.

čtvrtek 12. srpna ve 21.00

Letní divadlo ve Smetanových sadech

PRINCEZNA ZAKLETÁ V ČASE / fantasy – pohádka / ČR 2020 / 98 min

Princeznu Ellenu od narození provází hrozba mocné kletby, kterou na ni uvrhla čarodějnice. Kletba se má naplnit v den Elleniných dvacátých narozenin, jakmile zapadne slunce. Avšak ve chvíli, kdy zajde poslední sluneční paprsek a vše se zdá ztraceno, princezna zjišťuje, že zůstala uvězněná v čase. Pokaždé, když se kletba naplní, Ellena procitne do dne svých dvacátých narozenin a je nucena ho prožít celý znovu. Aby zachránila své království i sebe samotnou, musí v sobě nalézt odvahu a čisté srdce a dávné kletbě se jednou provždy postavit. Vstupné 80 Kč.

Pořádají MKZ Jeseník.

čtvrtek 19. srpna ve 21.00

Letní divadlo ve Smetanových sadech

SAMOTÁŘI / drama – komedie / ČR, Slovinsko 2000 / 97 min

Legendární komedie Davida Ondříčka a Petra Zelenky *Samotáři* v letním kině! *Samotáři* jsou (tragik)komedií o mladých lidech, kteří se na konci 20. století uprostřed velkoměsta snaží nalézt lásku. Prostřednictvím kaleidoskopu absurdních a bizarních situací si *Samotáři* kladou otázku, zda v dnešním světě je ještě možné trvale milovat a zda dokážeme lásku vzájemně sdílet a naplnit. Vstupné 80 Kč.

Pořádají MKZ Jeseník.

Vlastivědné muzeum Jesenicka

EXPOZICE:

SPIRÁLA ČASU ZEMĚ

Moderní interaktivní expozice, jež se věnuje geomorfologickému vývoji Jesenicka i obecně vzniku a vývoji naší planety. K vidění jsou zajímavé modely sopky, trilobita, jeskyně či snímky z produkce BBC. Sbírkové předměty jsou prezentovány v moderním výstavním fundusu. Vstupné 80/40 Kč.

ČARODĚJNICKÉ PROCESY NA JESENICKU V 17. STOLETÍ

Expozice představuje mimořádný počin po stránce odborné, technické, výtvarné, ale i stavební. Vůbec poprvé byly zpracovány dokumenty ze 17. století uložené ve vratslavských archívech, informace o procesech s údajnými čarodějnicemi jsou uvedeny do kauzálních souvislostí. Návštěvníci na své cestě do temné historie Jesenicka využívají audioprůvodce ve čtyřech jazykových mutacích. Zajímavostí expozice je tzv. fogscreen, unikátní promítací zařízení do suché mlhy. Maximální počet návštěvníků ve skupině je 12. Prosíme o rezervaci předem na tel. 725 073 539 nebo prostřednictvím e-mailu info@muzeumjesenik.cz. Prohlídky probíhají každou celou hodinu kromě poledne. Vstup je zakázán dětem do 10 let. Návštěvu nedoporučujeme dětem do 13 let. Vstupné 110/55 Kč.

15. červen až 5. září

Galerie, hlavní výstavní sál

VELKÁ PRÁZDNINOVÁ HERNA

Vlastivědné muzeum Jesenicka ve spolupráci s Vlastivědným muzeem v Šumperku, Muzeem a galerií v Prostějově, Pevností poznání Univerzity Palackého a Šermířským spolkem Jeseník připravilo pro malé i velké interaktivní hernu. Těšit se můžete nejen na náročné IQ hry, stolní hry či hlavolamy, ale i na nejruznější odpočinkové aktivity. *Velká prázdninová herna* navazuje na *Prázdninovou herna* z roku 2020, ale v tomto roce „obsadí“ celé druhé patro Vodní tvrže v Jeseníku! Nejen malí a mladí, ale všichni hrají jsou zváni! Kurátor výstavy: Pavel Rušar. Vstupné 110/55 Kč.

PŘEDNÁŠKY:

19. srpna v 18.00

Rytířský sál

SPECIFIKA ROKU 1968 NA JESENICKU

Rok 1968 představoval v novodobých dějinách Československa období, kdy poprvé došlo k výraznější snaze zdemokratizovat zkorumpovaný komunistický režim. Předchozích dvacet let od února 1948 totiž ukázalo neudržitelnost vývoje, který sice sliboval světlé zítřky, avšak reálně spíše připomínal dobu temna. Hrozný hospodářský, a především společenský kolaps, na jehož odvrácení pracovaly v rámci reformního hnutí široké vrstvy obyvatelstva, však v srpnu 1968 rozdrtily pásy tanků vojsk Varšavské smlouvy. Jaká byla situace v roce 1968 na Jeseníku? V čem byla specifická, a v čem se naopak podobala celostátnímu vývoji? Přednášející: Kamil Tomášek. Vstup zdarma.

EXKURZE:

sobota 28. srpna

ZAPOMENUTÝ KOUT RYCHLEBSKÝCH HOR

Výlet o délce 12 km zavede zájemce do zapomenutých osad ležících na úpatí majestátního Špičáku, konkrétně do Vojtovic, Nové Věsky a Hraničné, a přiblíží dramatické osudy tohoto tajemného koutu Rychlebských hor, vyznačujícího se zajímavou historií i nevšedními lidskými osudy. Exkurzi povede Pavel Macháček, autor publikací o zaniklých osadách Jesenicka. Odjezd autobusem z Jeseníku v 7.35, výstup ve stanici Vlčice, Bergov. Návrat podle počasí autobusem z Bergova ve 14.35, nebo v 16.40. Účast bezplatná.

Jeseník se baví v čele s Jelenem

Po ložské pauze, vynucené pandemickými opatřeními, která limitovala pořádání akcí, se letos do kulturního kalendáře opět vrací festival *Jeseník se baví*. Uskuteční se v sobotu 7. srpna 2021 na Masarykově náměstí, a to i díky podpoře firmy Fenix Group, která se s akcí rozhodla spojit odloženou oslavu třicátého výročí založení firmy.

Masarykovo náměstí je díky pestrému programu venkovního buskingu v létě živější než v mnoha předchozích letech. Mezi vystoupeními menších hudebních těles se v sobotu 7. srpna blýskne podnik *Jeseník se baví*, který do centra města opět vnese festivalovou atmosféru. K akci se připojila i jesenická firma s globálním přesahem Fenix Group, která musela v roce 2020 zrušit oslavy svého třicátého výročí. Lze tedy očekávat kvalitní zázemí pro účinkující i pro diváky.

Nejzvučnějším jménem v line-upu festivalu je bezesporu kapela Jelen, která si diváckou oblibu získala tím, nakolik vkusně míchá prvky tradicionalistického folku, country a blues s rockovými a popovými přístupy. Přelomová deska *Světlo ve tmě* z roku 2014 jim zajistila *Cenu Anděla za Objev roku* a chválu sklízí i před pár měsíci vydané čtvrté album *Věci a sny*, z něž živě zajisté zazní nejedna nová skladba. O přímochařejší pop-rockové řemeslo s kvalitními produkčními hodnotami se snaží další účinkující ze zlínského tria LEON, jejichž písně již zaujaly diváky nejen na velkých tuzemských hudebních festivalech, ale také na vlnách rozhlasových a televizních stanic.

Název by sváděl k domněnce, že se jedná o jednu z řady lidových cimbálovek. Zdání ovšem klame – skupina CimbálBand zpod Pavlovských vrchů hraje pestrou „world music“, která absorbuje vlivy z mnoha koutů světa a je okořeněna prvky gypsy jazzu. Místní scénu bude na pódiu reprezentovat trio Brejle s převážně folkovým a lidovým repertoárem. Kromě hudebního menu si na své přijdou i milovníci dobrého jídla a pití, kteří budou moci ochutnat z nabídky řady minipivovarů nebo potěšit své chuťové buňky v gastronomii. Postaráno bude i o dítky, na něž budou na náměstí čekat různé oblíbené atrakce.

Vstup je také tentokrát volný, festival začíná v 15.00. Vydrží-li dobré počasí a pandemický klid, čeká nás povedený zářez na pažbě letních akcí.

(ji)

Hlavní hvězdou letošního *Jeseník se baví* bude kapela Jelen.

Foto: www.jelenmusic.cz

Chřástal se vrací na „letňák“

Také letos se milovníci rozmanitých hudebních žánrů mohou těšit na festival regionálních kapel *Chřástalfest*. Oblíbený podnik bude již počtvrté za sebou hostit letní divadlo ve Smetanových sadech, a to v pátek 13. a v sobotu 14. srpna.

Ač původem z rejvízkých luk a lesů, *Chřástalfest* před čtyřmi lety zaháněl ve Smetanových sadech a zalíbilo se mu tam natolik, že už „neodletěl“. Dramaturgie je neměnná – každý rok se pořadatelé snaží dát dohromady co nejvíce autorských kapel, které na Jeseníku aktivně působí, a poskytnout tak návštěvníkovi pokud možno co nejpřesnější představu o tom, jaká muzika rezonuje mezi zdmi domácích zkušeben. Z toho plyne, že program festivalu má své stálce, novinky i překvapení.

Mezi stálce určitě budou patřit dva železné pilíře festivalu: jak hardrocková DW8, tak vyznavači našlapaného hardcoru Real Deal zatím zahráli, kdykoli to šlo. Novinky ve svém setu určitě představí písničkář Zapomělsem, jemuž v letošním roce vyšla deska *Měsíc ve váze*, oceňovaná i daleko za hranicemi Jesenicka, potažmo kapela Zakázané sny, která se rozrostla na pět členů a představí nový repertoár.

A co ona překvapení? Překvapení budou určitě ti, kteří chyběli na červnovém koncertu Yes Blues se spřízněným jihoafrickým písničkářem Geraldem Clarkem, konaném na zahradě Katovny, protože natolik energická blues-rocková exploze se jen tak nevidí. Yes Blues tentokrát nebudou sahat do svého širokého repertoáru coververzí, a soustředí se na Clarkovu původní tvorbu, což je samo o sobě příslibem výjimečného vystoupení. Dalším překvapením může být účast hostů z Lanškrouna – kapela HeadLock má ovšem silnou vazbu na Jeseník v podobě někdejšího kytaristy Re-Volt či Soulsick Romana „Charlieho“ Mařika. HeadLock svým crossover-metalem posílí tvrdší jádro festivalu a věříme, že se na letním divadle dočkají vřelého přivítání.

Kompletní program festivalu, čítající dvanáct kapel, bude představen na zvláštních plakátech a facebookovém eventu, již nyní však můžeme prozradit potěšující informaci, že vstupné na festival bude opět čistě dobrovolné. V pátek 13. srpna tedy nic nebrání tomu, abyste „stáli na značkách“ v chřástalím hnízdě.

(ji)

V centru trasa: Vydejte se po cestách Jesenickem

Zveme vás na putování po známých i polozapomenutých trasách Jesenickem, které vznikly v rámci letošního česko-německého uměleckého setkání *V centru/Im Zentrum – ReSTART 2021*.

Dvě trasy o původní délce zhruba patnáct kilometrů iniciovali GÆG (umělci Thomas Huber a Wolfgang Aichner) ve spolupráci se známou českou spisovatelkou Kateřinou Tučkovou. Poprvé je „provandrovala“ asi čtyřicítka umělců 2. a 3. července 2021. Při putování vůdci skupiny za pomoci geografického sledování dat zapsali do mapy fiktivní názvy míst, jež navrhla právě Kateřina Tučková, která k nim rovněž napsala krátké legendy. V případě cesty z Jeseníku do Vápenné oživila téměř zapomenutý příběh o vládci Rychlebských hor (*Berggeist Heidelberg*), který začal mizet z paměti místních obyvatel po vyhnání německého obyvatelstva. To Prabába (*Altmutter*) je smyšleným protikladem všem známého Praděda (*Altwater*). Mapu a popis trasy naleznete na webu imzentrum.eu/v-centru-trasa.

**Markéta Turková,
V centru/Im Zentrum**

Fiktivní názvy míst můžete stále vidět zapsané na mapě na webu vcentrutrassa.gaeg.net.

SenZAČNI BĚH 2021

První dva segmenty jsou za námi, ale ještě čtyři zbývají. Srpnová trať vás zavede na vrchol Šeráku a nabídne vám nezapomenutelný výhled. Zapojte se také, ať už chodíte, klusáte či běžíte.

Putování do vnitřního vesmíru

Srdečně vás zveme na vernisáž výstavy obrazů a janter s názvem *Putování do vnitřního vesmíru* paní Zlaty Zumrové z Brna. Vernisáž proběhne v pondělí 2. srpna.

Malířka se v průběhu své tvůrčí činnosti věnovala figurální i abstraktní malbě, používala techniky jako olej, tempera, pastel, tuš nebo fix. Začátkem 70. let se zabývala malbou ikon, poté se soustředila na abstraktní malbu, v níž převládaly do modra laděné obrazy s tematikou vesmíru. Pro konec 70. let jsou v její tvorbě typické divoké obrázky malované barevnými fixy. Charakteristickým motivem tohoto autorčina období jsou bílé letící ženské postavy. V 80. letech obrátila autorka svou pozornost k naivnímu umění (malby temperou). Od 90. let se věnuje osobitě tvorbě janter a mandal. Souběžně maluje také obrazy inspirované přírodou, pro něž si jako

výtvarnou techniku zvolila olejový pastel. Jejimi učiteli byli akademický malíř Robert Hliněnský, Petr Skácel a profesor Jiří Šindler.

Výstava je pořádána v rámci 27. ročníku festivalu *Dny umění nevidomých na Moravě*, jehož cílem je veřejnosti představit profesionální zrakově postižené umělce. Výstavu pořádá Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, oblastní odbočka Jeseník, ve spolupráci s Kinem Pohoda Jeseník a za finanční podpory města Jeseník a Olomouckého kraje. Výstavu můžete navštívit do konce srpna v předsálí Kina Pohoda v Jeseníku.

**Petra Trunečková,
SONS ČR**

Z letního divadla se na jeden večer stane Karlštejn

Prozrad' mi, můj pane ctihodný, proč je tvůj hrad k lásce nevhodný? Komu se při těchto slovech automaticky vybaví melodie, ten by neměl chybět v sobotu 28. srpna v 19.30 na letním divadle ve Smetanových sadech. Moravské divadlo Olomouc zde odehraje slavný český muzikál *Noc na Karlštejně*.

Noc na Karlštejně je sice původně divadelní hra z pera Jaroslava Vrchlického, mnohem známější je ovšem filmový muzikál Zdeňka Podskalského z roku 1973. Právě díky tomuto zpracování se příběh dostal do povědomí, na čemž mají nemalý podíl také písně skladatele Zdeňka Svobody a textaře Ladislava Štáidla, jimž nezaměnitelný ráz vtiskly tehdejší hvězdy české popmusic Waldemar Matuška a Helena Vondráčková. Stručně k notoricky známé zápletce: muzikál je zasazen do éry římského císaře a českého krále Karla IV. Panovník se opakovaně uchyluje na hrad Karlštejn, kde platí přísný zákaz vstupu všem ženám, aby se nepletly do mužských záležitostí. Když se však jedné noci ocitnou

na hradě hned dvě dámy v přestrojení, je o zapeklité situaci postaráno, zejména když je jednou z nich sama Karlova manželka Eliška Pomořanská.

Romantickou komedii *Noc na Karlštejně*, plnou známých melodií, odehraje na letním divadle ansámbl opery a operety Moravského divadla Olomouc. Režie se zhostila Dagmar Hlubková, která již dříve sklídila uznání například za režii muzikálu *Sugar* či operety *Ples v opeře*. Vstupenky je možno pořídit za 270 Kč v rezervčním systému Městských kulturních zařízení Jeseník, nebo na místě za 290 Kč. Nenechte si ujít příjemnou tečku za prázdninami, ať už jste na muzikálu vyrostli, nebo tuto legendu znáte třeba jen z doslechu.

(jj)

Výstava Venduly Chalánkové láká dospělé i děti

V půli července byla v galerii v Česko-polském informačním centru (Katovna) zahájena výstava jedné z nejznámějších umělkyní – Venduly Chalánkové. Výstava nabízí průřez autorčinou tvorbou.

K spatření jsou například vyšívané ilustrace (umělkyně získala v roce 2009 za svoji ilustrátorskou tvorbu ocenění *Zlatá stuha*). Současně si návštěvník může prohlédnout proslulé komiksy, skrze něž Chalánková prezentuje různé osobní situace nebo složitější problémy, současně však dokáže vnést do komiksového minipříběhu vtip a sarkasmus, a proto se jejími obrázkovými příběhy baví a přemýšlejí o nich dospělí i starší děti. V přízemí budovy byla původní expozice Niského knížectví nahrazena novým galerijním prostorem, a tak se podařilo vystavit i větší díla

autorky. Návštěvníci zde naleznou například naddimenzované obálky „s pruhem“ nebo koláže z cyklu *Hotel Merkur*, které Vendula Chalánková vytvořila přímo pro výstavu v Dejvickém divadle, z jehož seriálu *Čtvrtá hvězda* hotel známe. Součástí výstavy je malá výtvarná pracovna pro děti i tvořivé dospělé a videoprojekce animovaných písniček. Výstava je tedy skvělým cílem nejen pro dospělé, ale také pro rodiny s dětmi, a to nejen v deštivém počasí.

**Lucie Štůlová Vobořilová,
MKZ Jeseník**

Výstava Venduly Chalánkové láká děti i dospělé.

Foto: MKZ Jeseník

Police Symphony Orchestra. První letošní busking na Masarykově náměstí obstaral mladý symfonický orchestr z Police nad Metují, který se zaměřuje na populární a filmovou hudbu, rock, swing a klasiku. V čele orchestru stojí dirigent Joel Hána.

Foto: Roman Konečný

V centru/Im Zentrum. V letošním roce do Jeseníku opět zavítal tento česko-německý festival. V rámci programu byla během víkendů otevřena pro veřejnost galerie v areálu Woonu, uskutečnilo se několik prohlídek a výletů a během workshopů vzniklo několik sdílených koloběžek.

Foto: V Centru

Dny her v Háji vily Ozdravy. V sobotu 10. července měly děti možnost strávit příjemné herně-tvořivé odpoledne v Háji vily Ozdravy v jeseníckých lázních. Vyzkoušely si tvořivé dílničky, střelbu lukem a mnohé jiné. Odpoledne pak zakončily opékáním špekáčků.

Foto: PLL

Malá řecká pouliční slavnost. V neděli 4. července proběhla na náměstí Svobody už tradiční řecká slavnost, která připomněla, že řecká komunita je součástí Jesenícka již přes sedmdesát let. Během akce nechyběla řecká hudba, tanec ani skvělé jídlo.

Foto: Symbióza 2018

Truck sraz Jeseník. Opět po roce zavítal na Jesenícko sraz trucků. Spanilá jízda se zastávkou na Masarykově náměstí v Jeseníku pak proběhla v pátek 9. července. Součástí akce byl také doprovodný program s ukázkou RC modelů.

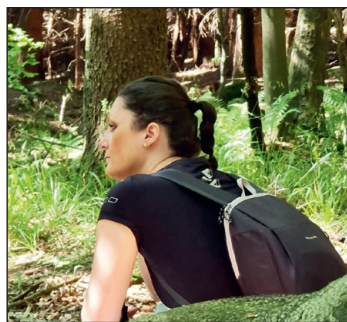
Foto: Lenka Polívková

Jesenické trhy. Místní trhy na Masarykově náměstí jsou již v Jeseníku tradicí. Tentokrát kromě regionálních výrobků nechyběla ani živá hudba, dílnička či dětský koutek. Další trhy jsou naplánovány na pátek 20. srpna od 9.00 do 16.00.

Foto: Jan Mrosek

Jeseník očima návštěvníků: Priessnitzovy léčebné lázně znamenaly velký zlom v mém životě

Můžete se našim čtenářům krátce představit?

Jmenuji se Andrea Raušerová, pocházím z Liberce a pracuji jako zdravotní sestra na mikrobiologii. Jsem rozvedená, mám ráda procházky v přírodě, jógu, četbu a hudbu. Dříve to byl sport a posilování, hrála jsem závodně volejbal, ale dnes mi to zdravotní stav už nedovoluje.

Co vás k nám do lázní přivedlo a jak dlouho u nás budete? Jste zde poprvé?

Poprvé jsem tu byla loni na tři týdny a letos znovu na stejně dlouhou dobu – děle to kvůli mé práci není možné. Moje diagnózy jsou maligní nádorové onemocnění a bipolární afektivní porucha. Jsem zde tedy podruhé, přesto mohu říci, že se jesenické lázně pro mě staly srdeční záležitostí.

Co se vám v lázních a v Jeseníku líbilo?

Lázně mě hluboce oslovily jako celek, také svým prostředím a okolní přírodou. A v prvních chvílích mého prvního pobytu to byli skvělí lidé, zaměstnanci, ošetřující personál. Způsob, jakým se ke mně chovali, pro mě ve stavu, v jakém jsem přijela, znamenal

velmi mnoho a nikdy na něj nezapomenu.

Jak vám pomohl pobyt a léčba na Gräfenberku?

První pobyt u vás znamenal velký zlom v mém životě. Když mě kolegyně z práce po návratu uviděly, prohlásily, že se z Jeseníku vrátila Andrea, jakou znaly dříve, před vypuknutím nemoci. Setkala jsem se zde s lidmi, zejména z řad kolegů pacientů, kteří umějí vnést do života mnoho dobrého a pomohou člověku vyrovnat se s minulostí a zbavit se svých démonů. A také jsem zde zažila nejlépe vedené lekce jógy během svého života, a to jógu cvičím už velmi dlouho.

Co se vám zde naopak nelíbilo, co zde chybí?

Jsem tu úplně spokojená. Pokud

bych měla něco přece jen zmínit, chybí zde bankomat.

Až budete po čase doma, co se vám vybaví, když se řekne Jeseník?

Osvobození. Volná, dechberoucí příroda, přenášedelný pohled na masiv jesenických hor.

Umíte si představit, že byste zde žila trvale?

Už mě to napadlo mnohokrát, ale vzhledem k tomu, že jsem nedávno zvládla koupit a zrekonstruovat byt a že mám ráda svoji práci, zatím tuto představu z osobních i profesních důvodů nechávám stranou.

Co byste vzkázala obyvatelům Jeseníku?

Važte si toho, v jak krásném kraji žijete.

(jg)

Hovory od klavíru 2021

Na den přesně od prvního koncertu *Hvězd a hvězdiček*, který se odehrál 26. srpna 2020, se v jesenické Kapli opět zajiskří, a to díky *Hovorům od klavíru*, připravovaným ve spolupráci s Jesenickou výtvarnou skupinou. Ve čtvrtek 26. srpna 2021 se zaposloucháme

do povídání s gerontoložkou Ivou Holmerovou a Václavem Žmolíkem. To vše, navíc umocněno moderátorským uměním Jiřího Holoubka a osvětleno hudební produkcí v podání Jiřího Hrubého, Jeseníku důvěrně známého pianisty, je připraveno nejen pro vás, kteří přijmete naše pozvání, ale také pro paní profesorku Věru Lejskovou, loňskou jubilantku. Od jejich devadesátin mezitím uplynul rok, avšak číslarka „devadesát jedna“ je v případě, že jde o lidský život, ještě obdivuhodnější. A tak přijďte popřát vše nejlepší dámě velkého srdce, která na podzim převezme ocenění *Osobnost Moravy*.

Viola Králová

Srpen nabídne posluchačům tři lázeňské slavnosti

Dvě jesenické dechové hudby se představí na začátku a konci srpna na promenádních koncertech v Lázních Jeseník. Třetí srpnová neděle pak nabídne žánr country.

V neděli 1. srpna se v Hudebním altánu na promenádě rozezní hudební produkce známé kapely Jesenická dvanáctka pod vedením kapelníka Martina Blechty. Populární šumerská country skupina Holátka se představí na stejném místě o dva týdny později, tedy v neděli 15. srpna. Letošní letní sezonu promenádních koncertů pak uzavře v neděli 29. srpna jesenická dechovka Brass Band Šo-

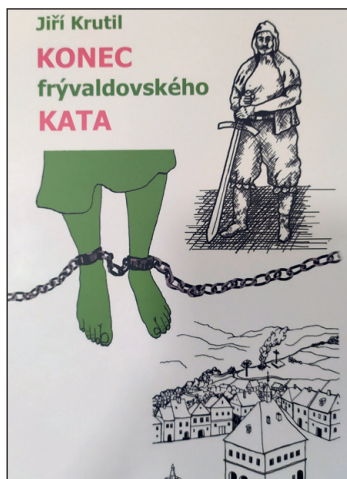

Foto: Tomáš Knotek

haj, která letos slaví neuvěřitelných třicet let od svého vzniku. Všechny koncerty začínají v 15.00 a v případě nevlídného počasí se přesunou do haly Léčebného domu Priessnitz. Jste srdečně zváni!

(jg)

Nová kniha

Historický román odehrávající se na začátku 17. století ve Frývaldově. Skutečné i fiktivní postavy prožívají dramatické události spojené s třicetiletou válkou, inkvizicí, ničení procesy, požáry a epidemiemi.

V Jeseníku soutěžili profesionální dřevorubci

Jesenické náměstí zažilo neobvyklou atmosféru náročného dřevorubeckého závodu *STIHL TIMBERSPORTS*, konkrétně *CZECH MASTERS Jeseník 2021*, který představil nejlepší závodníky *CZECH SERIES*. Soutěžilo se v šesti disciplínách v tříkolovém vyřazovacím formátu, který je identický s mistrovstvím světa.

Tento adrenalinový sport, kde se zápolí v přerézávání a přesekávání dřevěných bloků konkrétní dřeviny o daném průměru, přilákal na Masarykovo náměstí stovky nadšených diváků. „Jsem ráda, že jesenické náměstí žije a mohli jsme vidět naživo tak atraktivní podívanou,“ uvedla Zdeňka Blišťanová, starostka města Jeseník. Po disciplínách Underhand Chop, Stock Saw

Foto: www.stihl.cz

a Standing Block Chop postoupila do druhého kola jen osmička závodníků, kteří se střetli v disciplínách Single Buck a Springboard. V závěrečném, třetím kole nastoupila na Hot Saw jen pětice nejlepších. Akci doprovázely soutěže nebo do-

plňující program s dřevorubeckou tematikou, například vyřezávání püllitru a otevření lahvového piva motorovou pilou, což je unikátní dovednost Františka Vitáskova z Javorníku.

(lum)

Sjednocená organizace nevidomých
a slabozrakých České republiky,
zapsaný spolek, Oblastní odbočka Jeseník

27. ROČNÍK FESTIVALU
DNY UMĚNÍ NEVIDOMÝCH NA MORAVĚ

VÝSTAVA OBRAZŮ
A JANTER

Zlata Zumrová

Putování do vnitřního vesmíru

2.-31. 8. 2021

Vernisáž: pondělí 2. 8. 2021 v 17 hodin
předsálí Kina Pohoda v Jeseníku

Moravské divadlo
Olomouc

uvádí v licenci
Provox music publishing s.r.o.

Noč na Karlštejně

Režie: Dagmar Hrubá, Hudba: Hrubá, Kostýmy: Petr Šumr, Scénář: Jan Hrubá,
Sbormistr: Lubomír Hlaváček, Choreografie: Renata Mrazková, Scéna: Martin Visek, Kostýmy: Roman Solc

Karel Svoboda, Jiří Stádl,
Eduard Krečmar, Zdeněk Podskalský,
Zdeněk Podskalský ml.

Romantická komedie
plná známých a oblíbených melodií

SOBOTA

28

8

2021

START 19:30

VSTUPNÉ V PŘEDPRODEJI 270 Kč,
V DEN KONÁNÍ AKCE 290 Kč.

VÍCE INFORMACÍ:
WWW.MKZJES.CZ / TEL: 727 852 849

LETNÍ DIVADLO | SMETANOVY SADY | JESENÍK

VÝSTAVA

PRACÍ ČLENŮ JESENICKÉ VÝTVARNÉ SKUPINY

ZALOŽENÍ JVS 1956

V JESENICKÉ KAPLI V PRŮCHODNÍ ULICI
OTEVŘENO OD 31.7. DO 20.8.2021

DENNĚ OD 10:00 DO 12:00, OD 13:00 DO 17:00 HODIN
VERNISÁŽ V PÁTEK 30.7.2021 V 17 HODIN

JVS

PO CELOU DOBU VÝSTAVY JE VSTUP ZDARMA

STREETNIGHTBALL Jeseník 28/8/2021

sobota/parkoviště u hotelu Staříč

tým 3+1

KATEGORIE

základní školy (ZŠ)

střední školy (SŠ)

20+

09:00-13:00

14:00-18:00

19:00-24:00

dovednostní soutěže
hudební doprovod
občerstvení

facebook StreetNightBall

Loučení s předškoláky v Modré školce

Stejně jako každým rokem i letos proběhlo v Modré školce *Loučení s předškoláky*. Letošní loučení se neslo v havajském duchu. Hned při vstupu na školní zahradu se děti i rodiče přenesli na Havajské ostrovy. Na zahradě byly pro děti připravené soutěže s havajskou tematikou a fotokoutkem. Tak jako na každé pláži na Havaji, ani u nás nesměl chybět bar s míchanými nápoji pro havajské obyvatelstvo. Součástí programu byl i taneček budoucích školáků v havajských kostýmech. Vrcholem *Loučení s předškoláky* bylo pasování. To proběhlo za přítomnosti starostky města Jeseník Zdeňky Blišťanové a ředitelky naší mateřské školy. Děti při pasování obdržely upomínkové předměty, které jim budou připomínat chvíle strávené v mateřské škole. „Svůj den“ ukončili

opékáním špekáčků a nočním spaním v mateřské škole. Jedna etapa života našim předškolákům právě skončila, druhá se jim otevírá a my stejně jako paní starostka přejeme budoucím školákům úspěšný start ve školních lavicích a nekončící touhu se dozvídat a objevovat něco nového. Přejeme jim, aby každý z nich zůstal takový, jaký je. Jedinečnost je kouzlo osobnosti každého z nás. Děkujeme všem, kteří se podíleli na přípravách programu, na občerstvení pro děti i na samotném pasování.

Tým Modré školky

Modrá školka pokračuje v projektech, které pomáhají

Modrá školka se během školního roku zapojila do akcí pomáhajících dětem a lidem kolem sebe. Názorné projekty realizované v mateřské škole přinášely dětem zejména uvědomění si, že i ony jsou součástí naší společnosti a že jim není lhostejné dění kolem sebe. Začínali jsme s projektem *Pyžamka pro děti* na dětské oddělení, poté nás čekal projekt výzdoby dětské

čekárny v nemocnici Agel. Dalšími projekty byly *Tulipánový měsíc* pod spolkem Amélie, který pečuje o onkologicky nemocné, a následoval projekt přáníčka a pečení perníčku v době covidové pandemie do Domova pro seniory v Jeseníku.

Poslední akcí v tomto školním roce byla sbírka na pomoc Moravě. Děti, rodiče, zaměstnanci – ti všichni se

Projekt Jesenický patriot již zná svého vítěze

Třída 3. C je vítězem! Většina žáků se vydala se svými rodiči putovat po výzvách *Jesenického patriota*. Někteří prošli dokonce všech pět výzev a díky snaze, pili a kolektivní odhodlanosti se žáci společně se svou paní učitelkou Hanou Sedlákovou a paní asistentkou Simonou Klosovskou mohli radovat z výhry. Za nejvyšší získaný počet

bodů byl třídě předán poukaz do Adrenalinu parku v České Vsi. Zde si žáci za asistence instruktorů vyzkoušeli projít lanovým parkem. Měli také možnost využít horolezeckou stěnu s lanovkou a střelení z luků. Děti zvládly náročné přechody, mnohdy samy překonávaly své obavy a strach.

ZŠ Jeseník

Školáci vybrali finanční dar na pomoc jižní Moravě

Finanční dar (19 691 Kč), který vybrali žáci základní školy na závěrečné akci *Do školná 2021*, osobně doručil ředitel školy Dominik Liberda do Hrušek na jižní Moravě. Pan Josef Kuba z Hrušek s manželkou poslali pozdravy a za

naši pomoc jsou velmi vděční. Na troskách svého domu budou, stejně jako mnoho jejich sousedů, budovat nový domov. Jsme rádi, že jsme mohli alespoň takto konkrétně pomoci.

ZŠ Jeseník

Kamion plný moderních technologií přijel do Jeseníku na Střední průmyslovou školu

„Programuj, sestavuj, vyráběj a bav se! A zároveň zjistíš, v čem jsi nejlepší.“ To je zásadní myšlenka projektu *Tour for the future*. Kvalitním vzděláním začíná úspěšná budoucnost a SPŠ Jeseník hledá různé možnosti, jak pozvednout úroveň vzdělávání na Jesenícku.

Ve dnech 24. a 25. června zavítala na SPŠ Jeseník mobilní učebna s nejnovějšími technologiemi. Díky podpoře Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) a společnosti VISC měli studenti z jesenícké průmyslovky a žáci ze základních škol možnost poznat a vyzkoušet si moderní technologie, jako jsou 3D tiskárny nebo tablety s funkcí rozšířené reality, a zhlédnout expozici pneumatických, hydraulických a elektromagnetických mechanismů. „Jsem nesmírně rád, že se k nám na školu podařilo přivést kamion s mobilní učebnou. Je velmi důležité žákům základních škol a studentům naší školy ukazovat nové technologie a popularizovat techniku, která je hybatelem pokroku. Věřím, že na to navážeme dalšími počiny,“ uvedl ředitel školy Jiří Viterna.

S nápadem mobilní učebny přišel gestor projektu *Tour for the future* Tomáš Hamberger, který dodal: „Hlavním cílem pojízdné učebny

techniky je propagovat technické vzdělávání a řemeslo a vzbuzovat zájem dnešní mládeže o tyto oblasti.“

Dlouhodobým problémem českého školství je nízký zájem dětí o studium technických oborů nebo řemesel. Mobilní učebna chce pomoci tento problém řešit tím, že techniku a řemeslo ukazuje žákům jako velmi moderní, inovativní a perspektivní odvětví, kam se vyplácí směřovat budoucí studijní nebo profesní kroky. V pojízdné učebně v Jeseníku proběhly praktické výukové programy pro žáky a studenty, ale i workshopy pro pedagogy, které byly zaměřeny na kariérové poradenství a techniku s virtuální realitou a 3D tiskem. Jednoho z workshopů se zúčastnili také senátor za Jesenícko a Šumperko Mirek Adámek, starostka města Jeseník Zdeňka Blišťanová a předseda Okresní hospodářské komory, místní podnikatel Josef Tůlpiš.

Studenti si v mobilní učebně vy-

zkoušeli sestavit podle schématu ovládací pneumatický okruh pro pracovní pohyby výrobního stroje, v tomto případě lisu. Tímto si mohli na praktických modelech ověřit své znalosti získané ve výuce a sestavit funkční pneumatický okruh z komponent firmy FESTO, která je výrobcem funkčních částí pneumatických a hydraulických mechanismů. Studenti měli k dispozici zásobník pneumatických válců, rozváděčů, spojek, hadic, ventilů a dalších prvků. Pracovali ve skupinách a postupně na montážní panely připojovali jednotlivé komponenty. „Vždy jsem rád, když učivo, o kterém se bavíme ve škole, vidím přímo v praxi. A největší radost jsem měl, když se lis rozběhl a já jsem mohl vyzkoušet slisovat plechovku,“ dodává nadšeně Viktor Pecina, student SPŠ. „Na podzim chceme tuto učebnu dostat znovu do Jeseníku a ukázat dalším žákům a učitelům nové technologie,“ doplňuje ředitel Viterna.

Pojízdná učebna techniky umožňuje konání praktických workshopů cílených na prohloubení dovedností žáků a studentů. Bezprostředně na praktickou část navazuje kariérové poradenství pro žáky 8. a 9. tříd, jež se zaměřuje na volbu povolání. Tímto způsobem dochází k propojení světa vzdělávání se světem pracovního prostředí. „V mladých lidech probouzíme chuť na sobě pracovat a pomáháme jim dostat se do nejlepších společností regionu. Umíme v každém objevit jeho schopnosti, silné stránky a potenciál. Nabízíme spolupráci se zajímavými a technologicky vyspělými firmami,“ popisuje náplň kariérového poradenství psycholožka Sylva Štěpítová z VISC. Tato společnost, která přivezla mobilní učebnu do Jeseníku, se zabývá modernizací výukových forem a spolupracuje s ministerstvem průmyslu a obchodu na popularizaci a zatraktivnění technických oborů v oblasti vzdělávání.

SPŠ Jeseník

ZŠ Jeseník: Školní družina. Ve školní družině pořádali soutěž nazvanou Talentmanie. Děti tancovaly, zpívaly, zahrály na flétnu či keyboard a recitovaly. Vystoupení hodnotila vybraná porota. Dětem se soutěž líbila, obecenstvo podpořilo kamarády potleskem za odvahu vystoupit. Soutěžící byli odměněni drobnými cenami a diplomem. Děti v družině se také vydaly na turistický výlet na Křížový vrch. S nadšením hledaly modré navigační značky na stromech, sbíraly šišky, pozorovaly přírodu a krajinu kolem sebe. Odměnou jim byl krásný výhled z Křížového vrchu. Poslední akcí byl krátký program u rybníku Za Podjezdem. Děti čekala ukázka moderního rybolovu, návnad, těžitek a prutů. Nechybělo ani tradiční opékání špekáčků.

ZŠ Jeseník: Nemel a pádluj. Tradiční vyvrcholení školní docházky, to je vodácký kurz. Nejprve na Baťově kanále a poté na řece Moravě se žáci postupně učili ovládat kánoe, kajak i raft a získávali i související dovednosti důležité k pobytu v přírodě. Že toto je hlavní poslání kurzu, je asi každému jasné. Ale důležitější než umět kontra záběr či najet s kánoí do plavební komory je posunout se i v osobnostním tréninku – prožít pár dní mimo svoji komfortní zónu, pohlédnout si s hranicí možného zatížení a rizika, a to vše nejlépe ve spolupráci s ostatními spolužáky.

ZŠ Jeseník: Jesenícký patriot. Projekt Jesenícký patriot vznikl pod patronací města Jeseníku, jesenícké základní školy a pozitivJE ve spolupráci s dalšími místními institucemi. Smyslem iniciativy bylo zábavnou formou představit dětem poklady našeho města, soutěžilo se také o věcné ceny. Tu hlavní získal tým 3. C, který si užil den v Adrenalin parku v České vsi.

ZŠ Jeseník: Doškolná 2021. Atrakce pro malé i velké děti, vystoupení našich žáků v tanci, zpěvu a karate, skákací hrad, sprcha od jeseníckých hasičů. Za splnění úkolů jako odměna zasloužená zmrzlina. Vyšší ročníky zajistily občerstvení sladké i slané, smoothie či mojito – to vše bylo možno na této akci ochutnat a koupit za symbolickou cenu. Na letošní Doškolné přišli žáci s nápadem, který se stal motivem pro všechny zúčastněné: „Pojďme to, co vyděláme, poslat jako pomoc na Moravu!“ Finanční obnos (19 691 Kč), který se na této akci podařilo vybrat, bere dech a nejednomo z pedagogů způsobil slzy dojetí. Poděkování za uskutečnění akce patří všem žákům, pedagogům a zaměstnancům školy a také sponzorům.

MŠ Křížkovského: Loučení s předškoláky. Každá etapa v životě končí a ne jinak je tomu v docházce do mateřské školky. Mnohdy i slzička ukápně. Loučení s předškoláky, které od září čeká nástup do první třídy základní školy, tentokrát proběhlo s havajskou tematikou. Pozdravit děti přišla také starostka města Zdenka Blišťanová. Děti při pasování obdržely upomínkové předměty, které jim budou připomínat chvíle strávené v mateřské škole. Tak ať se vám na základní škole líbí, milé děti!

Střední průmyslová škola Jeseník: Kamion plný moderních technologií. Do Jeseníku zavítala mobilní učebna s nejnovějšími technologiemi. Studenti z jesenícké průmyslovky a žáci ze základních škol tak měli možnost si vyzkoušet moderní technologie, jako jsou 3D tiskárny nebo tablety s funkcí rozšířené reality, a zhlédnout expozici pneumatických, hydraulických a elektromagnetických mechanismů.

Stabilizovaný klub postavený na kvalitní práci s mládeží. To je vize nového předsedy fotbalového klubu Karla Zelinky

V červnu proběhla volební valná hromada Fotbalového klubu Jeseník, na níž byl jeho novým předsedou zvolen Karel Zelinka – bývalý brankář a odchovanec klubu, který má funkcionářské zkušenosti z Jeseníku i z okresní úrovně. O jeho vizích, pohledu na současný fotbal, ale i o minulosti jsme si popovídali v našem rozhovoru.

Během své aktivní kariéry jste býval brankářem. Jak vzpomínáte na léta strávená mezi třemi týmy?

Vzpomínám na to rád, asi jako každý sportovec, když se ohlíží za svojí aktivní kariérou. Vím, že jsem mohl dosáhnout víc, ale ničeho nelituji. V dorostu a juniorce Baníku jsem se pral o místo jedničky s pozdějším reprezentantem Pavlem Smíčkem, který už bohužel není mezi námi. On pak šel nahoru a já jsem po opakovaných problémech s ramenem skončil ve výkonostním fotbale. Nejvš jsem chytal krajský přebor za Jeseník.

Kdo byl vašim brankářským vzorem?

V dětství jsem vyslovený vzor neměl. Baník Ostrava dlouhodobě stávil na vynikajících brankářích a jedničkou reprezentace tehdy byl Luděk Mikloško, ke kterému jsme my mladí vzhlíželi jako k velkému vzoru.

Pojďme se přesunout z minulosti do budoucnosti. Po osmi letech předsednictví Tomáše Břízy jste byl zvolen novým předsedou jeseníckého klubu. Kde jej vidíte v roce 2025?

Chceme stabilizovaný klub postavený na kvalitní práci s mládeží. Pořád slyšíme, jak děti nechtějí sportovat a jak rok od roku dochází k úbytku počtů. Já jsem ale přesvědčený o tom, že pokud budeme mít vybudovaný kompetentní a zodpovědný tým kvalitních a vzdělaných trenérů, kluci a holky si k nim cestu najdou. Co se týká dospělého fotbalu, máme mladý a perspektivní tým, který – pokud zůstane pohromadě – může navázat na nedávné úspěchy.

Již rok a půl nás trápí pandemie covidu-19. Jak velký problém to

může být do budoucna pro amatérský fotbal na Jeseníku?

V samotném Jeseníku to naštěstí tolik nepociťujeme, ale z okolních vesnic už slyšíme hlasy, jak velice problematický je návrat do normálu. Mužstva na několik měsíců přestala existovat a znovu je obnovit nebude lehké. Spousta hráčů, pro které bylo přirozené trávit víkendy na hřišti, teď zjistila, že už jim fotbal vlastně nechybí. V řadě menších klubů budou mít problém.

Po trávnících se znovu začala proháňet fotbalová mládež. Vrátily se po uvolnění restrikcí ke sportování všechny děti, nebo vnímáte jejich úbytek? A jak jsou na tom se svým rozvojem po nucené pauze?

Čekali jsme to určitě horší. Trenéři měli obavy z úpadku, ale naštěstí většina dětí se nám na hřiště vrátila. A pravdou taky je, že na některých bylo na první pohled poznat několik měsíců bez pohybu.

Tváří náboru mládeže je místní odchovanec Petr Ševčík, který si letos zahrál na mistrovství Evropy a před dvěma lety vstřelil dva góly slavné Chelsea. Jak moc tento příklad táhne nadějně děti?

Není to jen on, v lize je i Jirka Sláma, o své místo bojuje Lad'a Krobot, v minulosti to byl třeba Tomáš Kazár. „Ševa“ je fantastický příklad toho, že cesta na vrchol opravdu může vést z každého plácku i z té nejzapatlejší vesnice. Je v tom samozřejmě mnoho vlivů, ten nejzákladnější je podpora rodiny a ochota tomu obětovat veškerý rodinný život. Pak taky štěstí na trenéry, tvrdá píle a mnoho dalšího... Ale ani potom nemáte jistotu úspěchu. V žádném jiném sportu není taková konkurence jako ve fot-

Nové vedení klubu má v plánu rozvíjet systematickou práci s mládeží. Foto: archiv klubu

bale, který se hraje skoro na každé vesnici. A i když kluk maká na dvě stě procent, vyhýbají se mu zranění a má maximální podporu okolí i pevné zázemí, pořád to nic neznamená, protože stovky kluků v jeho ročníku z celé republiky drou úplně stejně a mají stejný cíl. O to úžasnější je Ševčíkův úspěch. Místní běžkaři, cyklisti nebo karatisti vozí medaile z republikových akcí a je to fantastická reklama pro Jeseník – to fotbalisté nikdy mít nebudou. Našimi pomyslnými medailery jsou Ševčík, Sláma, Krobot, Kazár a další.

Základem dobré mládeže jsou kvalitní trenéři, v Česku se ale mluví o jejich velkém nedostatku. Jak je na tom Jeseník?

Možná překvapím, ale jsem v tomto optimista. Fotbal si konečně začal uvědomovat, že jedinou správnou cestou je kvalitní a silné trenérské obsazení u mládeže v regionech. Díky tomu, že Jeseník jako jeden z pěti neprofesionálních klubů Olomouckého kraje získal statut Střediska pro sportovní mládež, můžeme počítat s větší finanční podporou svazu pro trenéry. Ještě pár let zpátky se tady dělal „tatínkovský“ fotbal postavený na nadšení jednotlivců, kteří měli chuť, ale nevěděli, jak na to. Byli to bývalí hráči a pracovali s mládeží tak, jak si to pamatovali ze své mládežnické doby. A pak se divili, že jim kluci utíkají třeba do florbalu. Dnešní doba si vyžaduje úplně jiný přístup a metody. Takže mám radost, že momentálně jsou v Jeseníku u každé kategorie licencovaní trenéři, že se do pozic asistentů zapojují mladší kluci i z řad hráčů a mají chuť se vzdělávat. Toto budeme maximálně podporovat.

Tým mužů působí v krajském přeboru. Je v nejbližších letech reálné, aby se posunul do divize?

Veřejnost v tom má jasno – krajský přebor je málo, Jeseník má hrát divizi. Diváci to dali jasně najevo, když před

třemi lety, po dobrovolném odchodu klubu z divize, prudce spadla návštěvnost na domácích zápasech. Posun do divize bych si přál, ale zároveň jsem realista. Fotbalové prostředí je dlouhodobě pokřivené, i na amatérské úrovni si kluby přetahují hráče za pomoci peněz a budují si umělý úspěch. Touto cestou Jeseník nikdy nešel. Za zády nemáme žádného mecenáše, který by do klubu nosil peníze a chtěl za ně sportovní výsledky. I ty dvě sezony v divizi odehrál klub vesměs s vlastními odchovanci, a pokud mám přesné informace, divize tady skončila právě na tom, že hráči řekli ne. Měli informace o tom, jak jsou jejich soupeři z divize vypláceni za každý zápas, kolik berou za vítězství, a Jeseník jim tohle nedokázal nabídnout. Je to smutné, ale tím klukům se osobně moc nedivím.

V poslední době se v médiích stále více mluví o ženském fotbale. Najdou se na Jeseníku šikovné fotbalistky?

Pár holek se z Jesenicka vydalo dělat fotbal, za všechny třeba Dominika Plhánková nebo Mája Macečková, která je v Dukle Praha. Snahy o ženský fotbal tady v minulosti byly, z nedostatku počtu hráček z toho vznikl alespoň tým futsalu, kde přece jen není potřeba patnáctičlenný kádér. Je pravda, že UEFA tlačí na národní svazy a finanční podpora klubům s ženským fotbalem je velmi zajímavá. Takže pokud by se našel zájemce z řad trenérů, který by to chtěl v Jeseníku rozjet, určitě mu pomůžeme, včetně náborů, kampaní a veškeré administrativy.

Co byste závěrem vzkázal fanouškům fotbalu v Jeseníku?

Aby si našli cestu na stadion a svojí návštěvou tak dali aspoň symbolicky najevo podporu týmům, kdo se snaží v Jeseníku dělat fotbal, ať už jako hráči, trenéři nebo funkcionáři.

Za rozhovor děkuje Jan Mrosek

Areál fotbalového stadionu letos přešel pod správu technických služeb. Foto: archiv klubu